БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 185 (18.662). ● Шанба, 1983 йил 13 август ● Баҳоси 3 тийин.

XXVI

✦ Республикамиз меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили меҳнат вахтасида

✦ Мамлакат Озиқ-овқат программасини бажариш — умумхалқ иши

✦ Илғор меҳнат коллективларининг муваффақиятлари кўпаймоқда

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Португалия Коммунистик партиясининг Бош секретари ўртоқ Альваро Куньял билан бўлган учрашуви якунларини кўриб чиқди ва маъқуллади. Шу учрашув чоғида тасдиқланган тинчлик учун, ядро урушининг олдини олиш учун курашнинг ҳаётий муҳим масалаларида иккала қардош партиянинг якдил эканлигига, уларнинг марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принциплари асосида самарали ҳамкорликни бундан буён ҳам кенгайтиришга азму қарор берганлигига юксак баҳо берилди.

Марказий Комитет Сиёсий бюроси минерал ўғит ва бошқа химиялаштириш воситаларини ишлаб чиқариш ва қишлоқ хўжалигига етказиб беришни кўпайтириш соҳасида Озиқ-овқат программаси топшириқлари қандай бажарилаётганлиги масаласини кўриб чиқди. Мазкур масала юзасидан мажлисда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Л. А. Костандов, З. Н. Нуриев, Н. К. Байбаков, министрлар А. Г. Петришчев, А. М. Токарев, П. Ф. Ломаколарнинг ахборотлари тингланди. Муҳокама чоғида ўғит ишлаб чиқариш ўсганлиги ва унинг турлари кўпайтирилганлигига қарамай, ўғит ишлаб чиқариш юзасидан беш йилликнинг биринчи ярми топшириғи бажарилмаганлиги айтиб ўтилди.

Минерал ўғит ишлаб чиқариш ва энг аввало хом ашё базасини ривожлантириш ҳамда ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш соҳасида министрлик ишидаги камчиликлар, шунингдек минерал ўғит саноати корхоналари қурилишидаги қолоқлик бундай аҳволнинг асосий сабабларидан биридир. Қурилиш министрликлари қишлоқ хўжалигини химиялаштириш воситалари ишлаб чиқариш объектларини қуришга етарли эътибор бермаяптилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ўғит ишлаб чиқариш юзасидан топшириқлар қониқарли бажарилмаганлиги учун министр А. Г. Петришчевни қаттиқ огоҳлантирди ва министрлик коллегияси зиммасига тармоқ ишидаги камчиликларни бартараф этиш, колхоз ва совхозларга ўғит етказиб беришда йўл қўйилган қолоқликка барҳам бериш вазифасини юклади. Минерал ўғит ишлаб чиқарадиган корхоналар қурилишида қолоқликка йўл қўйган министрларнинг эътибори минерал ўғит ва ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини ишлаб чиқарадиган объектлар қурилишидаги қолоқликни бартараф этиш зарурлигига қаратилди.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Л. А. Костандов, З. Н. Нуриев ва Н. К. Байбаковга тегишли министрликлар иштирокида минерал ўғит ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва улардан оқилона фойдаланишга оид ишларнинг ўсиб бораётган ҳажмини тўла бажаришни таъминлайдиган конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш вазифаси топширилди. Иттифоқдош республикалар компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига корхоналар ва ташкилотлар коллективларини мана шу вазифаларни бажаришга сафарбар этишга оид ташкилотчилик ишлари самарадорлигини ошириш вазифаси топширилди.

Сиёсий бюро мамлакат шаҳарлари ва бошқа аҳоли пунктлари иссиқлик энергетика хўжалиги самарадорлигини ошириш юзасидан СССР Министрлар Совети ишлаб чиққан тадбирларни кўриб чиқди ва маъқуллади. Бу тадбирларни бажариш шаҳарлар ва қишлоқларни иссиқлик билан таъминлашни анча яхшилаш имконини беради.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида ички ва халқаро ҳаётга оид бошқа масалалар ҳам муҳокама қилинди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида дон ва ем-хашак йиғиштириб олиш ҳамда тайёрлаш ишларини кучайтиришга оид қўшимча тадбирлар тўғрисидаги ахборотни тинглади. Бюро партия органларига йиғим-терим ишлари бутун комплекси ўз вақтида ва сифатли бажарилиши, маккажўхори, шоли йиғиштириб олиш, пичан, сенаж, силос ва бошқа хил ем-хашак тайёрлашни жадаллаштириш учун хўжалик раҳбарларига талабчанликни ошириш вазифасини топширди.

Бюро шу йилнинг етти ойи давомида халқ хўжалигини ривожлантириш якунларини ҳамда 1983 йил республиканинг иқтисодий ва социал ривожлантириш планини муваффақиятли бажаришга оид ишларни янада кучайтириш тадбирларини кўриб чиқди. Мажлисда республика саноатида қўлга киритилган натижалар план топшириқларидан юқори эканлиги айтиб ўтилди. Автомобиль ва темир йўл транспортининг иши бир мунча яхшиланди, капитал қурилишда муайян ютуқларга эришилди. Бошоқли дон экинлари, чорва ва парранда, сут, тухум, мева етиштириш ва харид қилиш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан кўпайди. Меҳнаткашларнинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги ўсди. Бу эса интизомга ва ишдаги уюшқоқликка ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Шу билан бирга мажлисда айрим министрликлар ва идоралар, ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналар, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг иш самарадорлиги ва сифатини ошириш, фан-техника ютуқларини жорий этишга оид фаолияти ҳали КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленуми ўртага қўйган юксак талабларга жавоб бермаётганлиги айтиб ўтилди.

Область, шаҳар, район партия комитетларига, министрликлар, идоралар, бирлашмалар, корхоналар ва колхозларга етти ой давомида қилинган ишларни танқидий, чуқур ва ишчанлик билан таҳлил этиш, бунда қолоқликка йўл қўйган коллективларга алоҳида эътибор бериш, эришилган ижобий натижаларни мустаҳкамлашга қаратилган тадбирларни белгилаш ҳамда иккинчи ярим йиллик топшириқларини ва умуман йиллик план топшириқларининг муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажарилишини таъминлаш вазифаси топширилди.

Бюро республика партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ва конференциялари ўтказиш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди ҳамда шу масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди. Унда партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май, ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумлари қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг ишда интизом ва уюшқоқликни янада мустаҳкамлаш, 1983 йил ва умуман ўн биринчи беш йиллик вазифаларини муваффақиятли бажариш тўғрисидаги кўрсатмаларини амалга ошириш юзасидан партия ташкилотлари ва уларнинг раҳбар органларининг фаолияти партия ҳисобот-сайлов йиғилишлари ва конференцияларининг диққат марказида бўлиши кераклиги таъкидланади. Ҳисобот-сайлов кампанияси давомида партия ташкилотларининг ҳар бир меҳнат коллективида, район, шаҳар, областда ишларнинг аҳволи учун коммунистларнинг авангардлик ролини оширишга доир олиб бораётган ишларини ўз-ўзини танқид нуқтаи назаридан кўриб чиқиш, келгусидаги вазифаларни аниқ белгилаб олиш зарур.

Бюро колхоз ва совхозларнинг, Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги корхоналари материал-техника базасининг 1983 йилги пахта ҳосилини қабул қилиб олиш ва қайта ишлашга қандай тайёргарлик кўраётганликлари тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорида область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, Қишлоқ хўжалик, Пахта тозалаш саноати, Мелиорация ва сув хўжалиги, Тайёрлаш министрликлари, Ўзбекистон ССР Госкомсельхозтехникаси, Главсредазирсовхозстрой зиммасига пахтадан мўл ва эртаги ҳосил тўплашга, пахта заводларини, тайёрлов пунктлари ва қуритиш-тозалаш цехларини сифатли капитал ремонтдан чиқаришга, пахтани териб олиш ва давлатга юқори сифатли пахта топширишга барча тайёргарлик ишларини туталлашга меҳнат коллективларининг куч-ғайратини сафарбар этиш вазифаси юкланди. Бир қанча министрликлар ва идораларга 1983 йил ҳосилини йиғиб-териб олиш давомида пахтакорларга оталиқ ёрдамини ташкил этиш таклиф этилди.

Бюро қишлоқ хўжалиги тармоқларининг халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари билан иқтисодий муносабатларини такомиллаштириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Колхоз ва совхозларда кенг кўламда маҳсулот етиштиришнинг барқарор иқтисодий шарт-шароитларини таъминлашга оид тадбирларни амалга ошириш, қишлоқ хўжалигига хизмат кўрсатадиган корхоналар ва ташкилотлар оладиган фойдани планлаштириш ва ундан фойдаланишнинг амалдаги тартибини ўзгартириш, колхоз ва совхозларга хизмат кўрсатадиган барча ташкилотларнинг қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришнинг юксак пировард натижаларига эришишдан манфаатдорлигини ошириш кўзда тутилади.

Бюро бошқа бир қанча масалаларни муҳокама этиб, тегишли қарорлар қабул қилди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг ёшлар ишлари ва халқ маорифи доимий комиссияларининг 12 августда ўтказилган мажлисида Тошкент шаҳридаги халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ҳунар-техника таълими системасида малакали ишчи кадрлар тайёрлаш ва уларнинг ишлаб чиқаришга бириктиб қўйилишини таъминлаш масаласи муҳокама қилинди.

Мажлисда таъкидлаб ўтилганидек, республика пойтахтидаги ҳунар-техника билим юртлари кейинги икки йил ичидагина 31 минг малакали ишчини ишлаб чиқаришга юборди. Шу билан бирга шаҳарда ҳунар-техника таълимини ташкил этишда катта камчиликлар ҳам бор. Баъзи билим юртларида ўқувчилар қабул қилиш плани бажарилмаётир. Янги ҳунар-техника билим юртлари бинолари суст ишга туширилмоқда. Маҳаллий Советларнинг ижроия комитетлари билим юртларини малакали ўқитувчи кадрлар билан таъминлаш, уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун барча чораларни кўрмаяптилар. «Главташкентстрой», «Таштекстильмаш», тўқимачилик комбинати, бошқа баъзи корхоналар ва ташкилотларнинг раҳбарлари билим юртларини битириб чиқувчилар тўғрисида яхши ғамхўрлик қилмаётирлар.

Комиссиялар халқ депутатлари шаҳар ва район Советлари ижроия комитетларига ёш ишчиларни тайёрлашни яхшилаш ва уларнинг ишлаб чиқаришда муқим ишлашини таъминлашга қаратилган тадбирларни амалга оширишни тавсия этдилар. Ҳунар-техника билим юртлари қурилишини жадаллаштириш, билим юртларида барча таълим-тарбия ишлари савиясини ошириш зарурлигига бир қанча министрликлар ва идоралар, Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети раҳбарларининг эътибори жалб қилинди.

(ЎзТАГ).

БАЙРОҚ ТОПШИРИЛДИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг коллективи беш йилликнинг учинчи йилини янгидан янги ютуқлар билан нишонламоқда. 1983 йилнинг иккинчи квартали якунларига кўра мамлакат турдош корхоналари ўртасидаги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришган муваффақиятлари учун нашриёт коллективи КПСС Марказий Комитети Ишлар мудирлиги ва Маданият ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди.

12 август куни тантанали вазиятда босмахона ва нашриёт ходимларига байроқ топширилди.

(ЎзТАГ).

МАККАЖЎХОРИКОР ЎРТОҚЛАР!

✦ Бу йил республикамизнинг унумдор далаларида «дала маликаси»дан мисли кўрилмаган юқори ҳосил етиштирилди. Барча хўжаликларда ўрим-йиғимни ғоятда қисқа муддатларда ўтказиб, гектаридан 100-120 центнердан маккажўхори дони йиғиштириб олайлик!

✦ Сўталарнинг донини янчиш, саралаш, давлатга топширишни бутун чоралар билан кучайтиринг! Планлар ва мажбуриятларни шараф билан бажаринг! Ҳар бир хўжалик ўз эҳтиёжи учун етарли миқдорда уруғлик дон жамғариб олсин. Эҳтиёт фондига эга бўлсин.

✦ **Маккажўхори ўрим-йиғими ва давлатга дон топширишда назорат кучайтирилмоғи, ҳисоб-китоб ишлари аниқ йўлга қўйилмоғи, кўзбўямачилик ҳолларига қатъий барҳам берилмоғи лозим.**

✦ Ҳосили йиғиштириб олинган майдонларга чорва моллари учун озуқабоп такрорий экинлар экиш ва экилганларини парваришлаш кучайтирилсин!

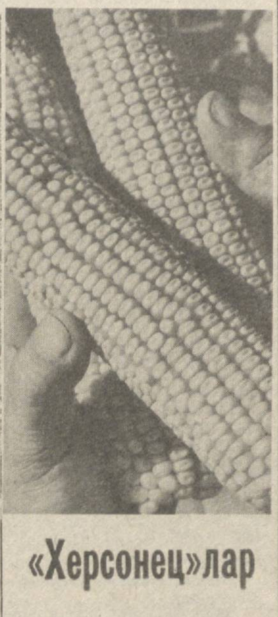

«Херсонец»лар ишга тушди

Қўриқ Сирдарё областида маккажўхори ўримига киришилди. Маккажўхоризорларга «Херсонец»лар ва бошқа ўрим агрегатлари киритилди. Дала гвардиячилари деб ном олган шонли механизаторлар, комбайнчилар ўримни жадал суръатларда олиб бормоқдалар.

Маккажўхори ўрими Оқолтин районидаги «Оқ олтин» агросаноат бирлашмасининг «Ғаллакор» совхозида айниқса уюшқоқлик билан давом этмоқда. «Каҳрабо дон» ижодкорлари 1700 гектар майдондаги маккажўхорини 15 иш кунида йиғиштириб олиш, 17 минг тонна сара дон тайёрлаш иштиёқида ўримни кун сайин жадаллаштирмоқдалар. Ўрим кўп йиллик синовдан ўтган ипатовочиклар усулида ташкил қилинган.

Шуниси қувончлики, маккажўхорикорлар пешана тери эвазига етиштирилган ҳосилни нест-нобуд қилмаслик чора-тадбирларини кўришяпти. Маккажўхори ниҳоятда тоза ўриляпти. Бирон дона сўтанинг ҳам тўкилишига йўл қўйилмаётир. Дон хирмонларга ташиляпти, кўкпоя майдаланиб, силос ўраларига бостирилмоқда.

Суратларда: (юқорида) пешқадам комбайнчи Абдусаттор Қаюмов. У кунлик топшириқни 2,5—3 ҳисса қилиб бажараётир. Пастда эса ўрим пайти.

В. Втюрин фотолари (ЎзТАГ).

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

Нукусдаги «СССР 50 йиллиги» мотор ремонт заводидан С. Цой бошлиқ бригада пландан ташқари 100 та моторни ремонтдан чиқарди. Илғор коллектив шу тариқа тўрт йиллик программани бажариб бўлди ва беш йилликнинг сўнгги йили ҳисобига ишламоқда.

Зарбдорларча меҳнат қилиш корхонадаги кўпчилик бригадаларининг яхши анъанаси бўлиб қолган. Бундан чорак аср муқаддам айни шу ерда автоном республикада биринчи бўлиб коммунистик меҳнат ҳаракати бошланган эди. Заводнинг В. Садилов бошчилик қилган бригадаси биринчи бўлиб коммунистик меҳнат бригадаси деган юксак номни олди. Бу йил эса Семён Цой бригадаси коллективи ўрнак кўрсатмоқда. Бу бригада ўз коллективида хўжалик ҳисобини жорий этди, ягона наряд асосида ишлай бошлади.

Бригадага уюшган ишчилар коммунистик меҳнат ҳаракатининг 25 йиллиги шарафига паррандачилик фабрикалари ва чорвачилик фермалари учун 50 та моторни муддатидан илгари ремонт қилиб бериш мажбуриятини олган.

БРИГАДА ПУДРАТИ АСОСИДА

Фарғона уйсозлик комбинатидан Александр Шейфер бошлиқ комплекс бригада Фарғона уйсозлари ўртасида биринчи бўлиб беш йилликнинг тўрт йили топшириғини бажарди. Илғор коллектив беш йиллик бошидан буён йигирма бешинчи кўп квартирали йирик панелли уйни монтаж қилди. Бу 70 минг квадрат метрдан зиёд турар жой демакдир.

Меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш, монтаж ишларининг илғор методларини жорий этиш қурилиш суръатини жадаллаштиришда, иш сифатини яхшилашда бригадага ёрдам бермоқда. Коллектив комбинатда биринчилар қаторида бригада пудратини ўзлаштирди. Бу эса қурувчиларнинг меҳнат унумдорлигини ўсишига сезиларли таъсир кўрсатмоқда. Монтажчилар барча уйларни муддатидан 15 кун илгари биринчи тақдим этишдаёқ пардозлаш учун топширмоқдалар.

Ҳозир комбинатнинг уй-жойлар қуриш билан шуғулланувчи барча ўн тўққизта коллективи бригада пудратига ўтди.

КОРХОНА ҚУВВАТИ ОШМОҚДА

Бундан атиги бир ярим йил муқаддам Қува мебель фабрикаси ишлаб чиқарган маҳсулот ҳажми атиги 4,5 миллион сўмни ташкил этарди. Бу йил эса корхона коллективи 10 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш учун қизғин кураш олиб бормоқда. Корхонада янги кресло цехи ишга туширилди. Бу — фабрика қувватини тенг баробар ошириш ва уни комбинатга айлантириш имконини берди.

Корхонада беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш ташаббуси авж олди. Мусобақада кресло цехи ишчиси Рустам Акбаров пешқадамлик қилмоқда. У 1985 йил декабрь ойи ҳисобига ишлаётир. Шунингдек, унинг ўнлаб издошлари ҳам келгуси йил ҳисобига меҳнат қиляпти.

Бугунги кунда Қува мебелчилари маҳсулотлари бутун Ўрта Осиё республикаларида харид қилинмоқда. Ҳозир корхонада пландаги 17,2 ўрнига 22,5 процент маҳсулот давлат Сифат белгиси билан чиқарилмоқда. Яқин орада уларнинг тури ва ҳажми янада кўпаяди.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МАККАЖЎХОРИ КАРВОНЛАРИ

Бухоро область хўжаликларида маккажўхори ўримига киришилди. Бухоролик миришкор ва аҳдига вафодор маккажўхорикорлар бу йил она-Ватанга 300 минг тонна аъло сифатли «каҳрабо дон» армуғон этиш юзасидан улкан мажбуриятлар олиб, шу кунларда шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Барча хўжаликларда ўрим-йиғим техникаси, дон қабул қилиш, тозалаш ва қайта ишлаш пунктлари барвақт шай ҳолга келтириб қўйилди.

Пешку районидаги дончилик ва чорвачиликка ихтисослаштирилган «СССР 60 йиллиги» совхозининг азамат маккажўхорикорлари ўримга биринчилардан бўлиб киришдилар. Улар бу йил 220 гектар ерда деҳқончилик қилиб, гектаридан 100 центнердан дон, 400 центнердан силосбоп поя йиғиштириб олишга аҳд қилишган.

11 та комбайн, 10 та транспорт тракторидан иборат иккита отряд совхознинг 1-бўлимига қарашли кенг маккажўхоризорларда иш бошлаб юбордилар. Биринчи куннинг ўзидаёқ қарийб 50 гектар ердаги ҳосил ўриб-йиғиб олинди. Дастлабки ўрилган майдонларнинг ҳар гектаридан олинган дон ҳосили 108 центнерни, поя эса 420 центнерни ташкил этмоқда. С. Шамшиев, С. Расулов каби механизаторлар комбайнларни моҳирлик билан бошқариб, ўрим-йиғим мусобақасида ҳамкасблари ўртасида пешқадамлик қилмоқдалар. Улар кунлик нормаларини 1,5 ҳисса ошириб адо этишяпти.

Шунингдек, Олот райони маккажўхорикорлари ҳам «каҳрабо дон»ни йиғиштириб олишга киришдилар. «Янги ҳаёт» совхозида бу йил 500 гектар ерда маккажўхори парвариш қилинди. Миришкорлар 100 центнердан дон, 500 центнердан силосбоп поя етиштиришни кўзлашяпти. Хўжаликдаги тўртта маккажўхорикорлик бригадасида ўрим-йиғим юксак суръатлар билан олиб бориляпти. Искандар Қодиров, Ислом Ҳайдаров ўртоқлар бошлиқ бригадаларда иш, айниқса, уюшқоқлик билан ташкил этилган.

Ғиждувон райони маккажўхорикорлари ўн биринчи беш йилликнинг зарбдор учинчи йилида давлатга 7000 тонна «каҳрабо дон» топширишга қатъий қарор қилишган. Улар ушбу юксак мажбуриятни сўзсиз бажариш учун маккажўхори ўрим-йиғимига пухта тайёргарлик кўрган ҳолда киришдилар. Айни пайтда маккажўхоризорларда 27 та «Херсонец», 22 та «ВИХР» агрегатлари ипатовочиклар методи асосида ишлатилмоқда.

Ўрим-йиғимда айниқса Ленин номли, «Зарафшон», «Коммунизм», «Халқобод», «Пахтаобод» колхозлари ва «Меҳнатобод» совхози олдинги ўринларда боришяпти. Илғор коллективларда ҳар бир агрегатнинг иш унуми 5,5—6 гектарни, гектаридан олинаётган дон 112 центнерни, кўк поя эса қарийб 500 центнерни ташкил этмоқда.

Шунингдек, Бухоро областининг Қоракўл, Шофиркон, Вобкент, Свердлов, Ромитан ва Когон районларида ҳам маккажўхори ўримига киришилди. «Каҳрабо дон» ортилган карвонларнинг кети узилмайди.

«Совет Ўзбекистони» мухбири.

НУКУС МУЗЕЙИДАН — ПОЛЬШАГА

Қорақалпоғистон АССР давлат санъат музейи коллекциясидаги тўртта картина Польша Халқ Республикасида очиладиган «Совет тасвирий санъати тарихи» виставкасига жўнатилди. Бу картиналар таниқли совет рассоми Александр Волковнинг асарларидир. Ўзбекистонда тасвирий санъатнинг қарор топиши ана шу рассомнинг номи билан боғлангандир.

Польшадаги тасвирий санъат мухлислари А. Вольковнинг Қорақалпоғистон меҳнаткашлари ҳаётини ифода этувчи картиналари билан таниша оладилар.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VII пленуми қарорлари—ҳаётга!

ТЕСКАРИ ПРОПОРЦИЯ

ёки суюқ ўғитга эҳтиёж йўқми?

Деҳқончиликни юксалтиришнинг бундан кейинги тараққиёти, ҳеч шубҳасиз, қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялаш, ерларни ирригациялаш ва мелиорациялаш, минерал ўғитлардан фойдаланишни такомиллаштириш сингари интенсив омилларга боғлиқ. Шуниси ҳам борки, бизда асосан қаттиқ ўғит ишлатилади. Ҳолбуки, олимларимизнинг илмий тавсияларига кўра ҳам, деҳқончилиги юксак даражада ривожланган хорижий мамлакатлар тажрибасига қараганда ҳам ўғитни суюқ ҳолда ишлатган маъқул.

Тўғри, кейинги йилларда мамлакатимизда мураккаб суюқ ўғит олиш ва уни қишлоқ хўжалигида қўллашга эътибор кучайди. Аввало ,бу хил ўғит олиш қаттиғига нисбатан бирмунча осон. Бинобарин, ишлаб чиқариш жараёнида буғлаш, кристаллаш, қуритиш-у, тайёр маҳсулотни қоплаш, ортиш-тушириш дегандек қатор сермашаққат ишларга ўз-ўзидан ҳожат қолмайди. Энг муҳими—суюқ ўғит ишлаб чиқариш ва ундан фойдаланишда қаттиқ ўғитлардан фарқли ўлароқ ёта ёки тура бериб зичлашиб ёхуд қотиб қолиш, портлаб кетиш каби кўнгилсиз ҳодисалар учрамайди. Суюқ ўғитни бир йўла микроэлементлар, биостимуляторлар, гербицид ва бошқа хил фойдали моддалар билан қўшиб тупроққа солиб кетавериш ҳам мумкин. Уни республикамизда асосан Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси тайёрлайди.

Бирлашма коллективи меҳнатдаги кўпгина муваффақиятларга фан ва техника ютуқларини, илғор тажрибани ишлаб чиқаришга жорий этиш, илмий муассасалар билан алоқани мустаҳкамлаш асосида эришмоқда. Кейинги икки ярим йил ичида бу ерда янги техника бўйича пландаги 69 ўрнига 90 тадбир амалиётга жорий этилди ва шу йўл билан 3,5 миллион сўм тежаб қолишга муваффақ бўлинди. Ҳозирги кунда «Электрохимпром» бирлашмаси 32 илмий-тадқиқот муассасаси, шу жумладан, республика Фанлар академиясининг тўртта институти ҳамда Тошкент политехника институти билан ҳамкорлик қилмоқда. Мураккаб полимер ўғитлар ва катализаторлар яратиш бўйича бу ерда бир қанча ижодий бригадалар ишлаб турибди.

Илм-фан билан иттифоқликда бир қатор тадбирлар амалга оширилди. Карбамид ва аммиак селитраси цехлари фаолиятини янада яхшилаш юзасидан қилинган ишлар ,донадор аммиак селитрасини совутиш учун аппаратга бериладиган ҳаво таркибини автомат тарзда назорат қилиб борувчи асбоб ўрнатилиши ва бошқалар шулар жумласидандир.

Илмий муассасаларнинг аксарияти учун бирлашма тадқиқот ишларини ўтказишда тажриба базаси бўлиб қолган. Чунончи, Москвадаги Азот саноати давлат институти Чирчиқ филиалининг 13 та тажриба қурилмаси бевосита бирлашма цехларида ишлаб турибди. Шу институт билан бирлашма муайян мавзулар бўйича комплекс тажрибалар олиб бормоқда.

Фан бевосита ишлаб чиқарувчи кучга айланиб бораётган ҳозирги шароитда олимлар ўз илмий изланишлари билан деҳқонларга ҳар тарафлама мададкор бўлмоқдалар. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Химия институтида иқтидорли кимёгар олим М. Набиев бошчилигида шу йўналишда олиб борилган тадқиқотлар жумладан СУМ-5-Ж маркали суюқ мураккаб ўғит яратиш билан якунланганлигига чорак асрча бўлди. Унинг илк партияси «Электрохимпром» бирлашмасининг аммиак селитраси цехидаги муваққат қурилмада 1960 йили олинган эди. Орадан ўн уч йил ўтганидан кейингина бу ерда йилига 10 минг тонна суюқ ўғит ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган қурилма фойдаланишга топширилди.

Ана шу ўринда ўрта мактабдаёқ онгимизга сингиб кетган тушунчалардан бири — тескари пропорцияни эслашга тўғри келади. Ёдингизда бўлса, у бир миқдорнинг кўпайиши билан иккинчисининг камайишини англатади. Мантиқан олганда йиллар ўтган сайин ўғит ишлаб чиқариш ҳажми ҳам ортиб бориши керак. Амалда эса аксинча бўлди. Айтайлик, 1973 ва 1974 йилларда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Химия институти буюртмаси асосида 4127 ҳамда 4408 тонна ўғит ишлаб чиқарилган бўлса, буюртма беришни «Узсельхозхимия» республика илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ўз зиммасига олган 1980 йили 773, 1981 йили 482 ва ўтган йили бор-йўғи 54 тонна суюқ ўғит ишлаб чиқарилди. Бошқача қилиб айтганда, қурилма ишга тушганидан бери унинг қувватидан йилига ўрта ҳисобда йигирма процент атрофида фойдаланилмоқда. Бултурги натижани 1973 йилдагига таққосланса, ишлаб чиқариш салкам юз марта камайиб кетганлиги аён бўлади. Тескари пропорцияга бундан ҳам яхшироқ мисол топиш қийин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети VII пленумида қабул қилинган тадбирларга мурожаат этишнинг мавриди келди. Унда жумладан шундай дейилган: 1. Тадқиқот номи: лалмикор ерларда ва яйловларда СУМ-5-Ж маркали суюқ мураккаб ўғитларни қўлланиш. 2. Бажарувчилар: Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Химия институти. 3. Хўжалик аҳамияти: лалмикор ерлардаги кузги дон экинларини озиқлантиришда қўлланиш дон ҳосилини гектарига 2 центнердан 5 центнергача кўпайтиради. 4. Жорий этиладиган жой: Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси.

Ана шундай конкрет режанинг бу даражада суст амалга оширилаётганлиги сабаби нимада? Шу савол билан иш мутасаддиларига мурожаат этдик.

Бажарувчи: — Бошқа қатор афзалликларидан ташқари суюқ ўғитни ердаги воситалар билан ҳам, самолётлар ёрдамида ҳам сепса бўлади, — деб сўз бошлади Химия институтининг минерал ўғитлар қўлланишнинг агрохимик самарадорлигини ўрганиш лабораторияси мудири ўринбосари А. Алиев. — Аммо бизнинг ўғитга талабгор қамроқ. Негаки, у ҳозирча хўжаликларга ажратиб бериладиган минерал ўғитлар ҳисобига кирмайди. Шу боис фойдасини билсалар ҳам хўжаликлар уни ишлатишга шошмаяптилар, шекилли. Назаримда, ишдаги энг катта нуқсон буюртма вақтида берилмаслигида. Бу йил масалан, «Узсельхозхимия»га учта талабнома келибди. Жиззах область Октябрь районидаги С. Раҳимов номли совхоз 1000, Зомин район ижроия комитети 800 ва Сирдарё область Оқолтин районидаги Ворошилов номли совхоз 1000 тоннага буюртма берган, холос. Ваҳолонки, республикамизда озмунча лалмикор ер ,озмунча яйлов борми?! Республика Марказий статистика бошқармасининг ахборотига қараганда озуқа экинларининг ўзи 726,6 минг гектар ерга экилган. Шундан 83,5 минг гектарини силосбоп маккажўхори ва кўм-кўклигида ўриладиган маккажўхори эгаллайди. Ахир кузги дон, маккажўхори, такрорий ва озуқа экинларининг жони-ку суюқ ўғит!.. Эҳтимол, минерал ўғит фонди ажратилаётганда суюқ ўғит миқдорини ҳам қатъий белгилаб қўйишни одат тусига киритиш керакдир.

Жорий этувчи: — Чиндан ҳам суюқ ўғитга буюртмаларни ҳозиргидек, йил бошланиб кетгач, февраль-мартда эмас, олдиндан, айтайлик октябрь, ноябрь ойларида беришни қоида қилиб қўйиш керак, — деди Чирчиқ «Электрохимпром» бирлашмаси ишлаб чиқариш-техника бўлими бошлиғи Ф. Мирзаев. — Ана шундагина бу хил ўғит ишлаб чиқариш ҳажмини планимизда қатъий белгилаб қўйиш мумкин. Биз, ахир, талаб-эҳтиёжга қараб иш тутамиз. Хуллас, бу ёғи буюртмачига боғлиқ — вақтида талабнома берса бас. Етказиб бериш бизга тан. Мақсад деҳқонларимиз оғирини енгил қилиш бўлгач, баҳамжиҳат ишлаганга нима етсин! Афсуски, баъзан шунақаси ҳам бўлади: карбамид ва аммиак селитраси асосидаги суюқ минерал ўғит ишлаб чиқаришдан олдин «Узсельхозхимия»га мурожаат қилганимизда атиги 3—5 тоннани синаб кўришга ваъда беришди. СоюзНИХИдагилар эса хўжаликларда суюқ ўғит сақлаш учун омбор ҳам, далага сепиш учун машина ҳам йўқ деган баҳонани рўкач қилиб, уни кенг кўламда синаб кўриш имкониятига эга эмасмиз деб қўя қолишди.

Тараққиётни жадаллаштириш, турмушни янада фаровон, янада тўкин бўлишини таъминлашга қаратилган илмий ечим натижаларидан фойдаланиш давр тақозосидир. СУМ-5-Ж мураккаб суюқ ўғити ишлаб чиқариш ва кенг кўламда қўлланишга шу хил тадбирлардан бири сифатида қаралиши керак. Суюқ ўғитни ташиш, сақлаш ва ишлатишнинг ўзига хос «инжиқликлари» ҳам борки, бу нарса махсус транспорт, жой, эътибор талаб этади. Бу хил ҳосил малҳамини кенг кўламда жорий этишда ана шу проблемалар ҳам ҳал этилиши зарур. «Узсельхозхимия» бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигидаги, эҳтимолки, республика Госплани ва Госснабидаги мутасадди ўртоқлар, ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлими раҳбарлари ҳам шундай фикрда бўлсалар, керак, деб ўйлаймиз. Негаки, фан-техника тараққиётига кўмаклашиш ҳар бир олим, илмий ходим, бу жараённи жадаллаштиришга алоқадор ҳар бир кишининг муқаддас бурчи-ку, ахир!

М. ҒАНИЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси илмий-тадқиқот муассасалари фаолиятини координация қилиш кенгашининг бош инспектори.

Р. ҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

СОВЕТ ИТТИФОҚИДА

✦ ЎШ

Қирғизистонда полиз экинларини йиғиштириб олишга киришилди. Янги ҳосил ортилган автомашиналар хўжаликлардан магазинлар ва темир йўл станциялари сари йўл олдилар. Бу йил Ўш областининг деҳқонлари давлатга қарийб беш минг тонна тарвуз ва қовун сотишни мўлжалламоқдалар. Бу эса ўтган йилдагидан анча кўпдир.

✦ МИНСК

Республикадаги кўпчилик магазинларда ишлаш муддатининг 1—2 соат узайтирилганлиги икки баравар кўп наф келтирди: харидорлар учун қулайлик туғилди ва товар оборотига миллионлаб сўм пул қўшилди. Ҳозирги вақтда республиканинг ҳамма шаҳарларида аслида ҳамма универмаглар, гастрономлар, сабзавот магазинлари, китоб магазинлари, комиссион магазинлар, ихтисослашган мебель магазинлари, болалар кийим-кечаклари, хўжалик моллари ва электр моллари, заргарлик буюмлари магазинлари соат 20—21 гача ишлайди. Бу муассасаларнинг кўпчилиги якшанба куни ҳам очиқ.

✦ НОРИН

Марказий Тянь-Шань деҳқонлари ғалла ўрим-йиғимига киришдилар. Район аграр-саноат бирлашмаси кенгашларига бўйсунган қирққа яқин ўрим-йиғим-транспорт комплекси ташкил қилинди. Қарийб 75 минг гектар майдондаги ғаллани ўриб-йиғиб олиш лозим.

✦ ТОЛДИҚЎРҒОН

Жаркент водийсидаги Бабелян канали реконструкция қилинди. Энди у экинзорларга секундига 15 кубометр — аввалгига нисбатан бир ярим баравар кўп сув берадиган бўлди. Аввал янги канал қазиш режалаштирилган бўлиб, бу тадбир кўп вақт ва маблағ талаб қиларди. Мутахассислар бошқача ечимни таклиф қилдилар, кўплаб ишлаб чиқарилаётган темир-бетон плиталардан фойдаланиб мавжуд канал ўзанининг баландлигини оширишга аҳд қилдилар. Бунинг натижасида экинзорлар яхши суғориладиган бўлди. Беш йиллик бошидан буён Қозоғистон жанубида тўққизта суғориш системаси реконструкция қилинди.

(ТАСС).

КАСАБА СОЮЗ ҲАЁТИ

ОТАЛИҚ ЁРДАМИ КУЧАЙТИРИЛМОҚДА

Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети Қизил байроқли Туркистон ҳарбий округи жангчилари ўртасида маданий-оталиқ ишлари ташкил этишнинг якунларини кўриб чиқди. Бу борада энг яхши натижаларга эришганлиги учун маданият ходимлари касаба союзи Самарқанд область комитети Узсовпрофнинг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди.

Касаба союз ташкилотлари кейинги вақтда маданият муассасалари ва комсомол ташкилотлари билан ҳамкорликда оталиқ ишлари кўламини тобора кенгайтирмоқдалар. Партия XXVI съезди ҳамда КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми қарорлари асосида амалга оширилаётган ғоявий-бадиий тадбирлар савиясини ошириш, маданий-оқартув ишларининг турли форма ва методларидан фойдаланишга эътибор кучайтирилди.

Касаба союзларнинг маданий муассасалари ва концерт ташкилотлари армия хизматида ва ҳарбий хизматга тайёргарлик кўраётган ёшлар ўртасида маданий дам олишни ташкил этиш, уларнинг эстетик ва ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясини кучайтириш бўйича фаолиятларини активлаштирдилар. Фақат ўтган йилнинг ўзида жангчилар ҳузурида 2100 спектакль ва концерт, 5400 тематик кеча ташкил этилиб, 5 мингдан кўпроқ лекция, доклад ва суҳбатлар уюштирилди.

МЕҲНАТКАШЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

Санаторий-профилакторий хизмати республикамиз ишчилари, колхозчи ва хизматчиларга тобора манзур бўлиб бормоқда. У кенг меҳнаткашлар оммаси учун ниҳоятда қулай бўлиб, ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда дам олиш ва даволаниш имконини бермоқда. Шу боисдан ҳам серқуёш ўлкамизда ана шундай оромгоҳлар ташкил этишга эътибор кучайтирилди. Фақат шу йилнинг дастлабки олти ойида Сирдарё ГРЭСи, Андижон областидаги Москва пахта заводи, Сурхондарё областидаги Ленин йўли пахта заводи, Наманган область ўқитувчилар малакасини ошириш институти, Қўшкўпир район электр тармоғининг санаторий-профилакторийлари ишга туширилди.

Республикамизда ўн биринчи беш йилликнинг биринчи ярмида жами салкам 2 минг ўринли 21 санаторий-профилакторий қурилиб меҳнаткашларга хизмат кўрсатмоқда. Бу оромгоҳлар яхши жиҳозланган бўлиб, электр нури билан даволаш, даволаш физкультураси, иссиқлик ва сув билан муолижа қилиш хоналарига эга. Санаторий-профилакторий хизмати меҳнаткашларнинг иш вақтидан самарали фойдаланиш ва меҳнат қобилиятларини тиклашда катта ёрдам бермоқда.

Айни вақтда Ўзбекистонда ана шундай оромгоҳлардан 112 таси фаолият кўрсатаётир. Бу жойларда шу йилнинг ўзида 113 минг киши ўз саломатлигини мустаҳкамлайди.

Касаба союз комитетлари хўжалик раҳбарлари ва соғлиқни сақлаш ташкилотлари билан ҳамкорликда санаторий-профилакторийлар тармоғини ривожлантириш, уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, медицина хизмати кўрсатиш савиясини ошириш бўйича ҳам катта ишларни амалга оширмоқдалар.

ЮКСАК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАДАНИЯТИ УЧУН

Наманган областининг Поп районидаги «Узбеккровля» комбинати касаба союз комитети ва унинг меҳнатни муҳофаза қилиш комиссияси корхона маъмурияти билан биргаликда ишчиларнинг меҳнатини енгиллаштириш, иш шароитини яхшилаш юзасидан таъсирчан фаолият олиб бормоқда. Сўнгги вақтда меҳнатни муҳофаза қилишни бошқаришнинг янги системаси жорий этилди, ишчи ўринлари тўла рўйхатга олиниб, оғир иш жараёнларини машиналаштириш юзасидан тадбирлар амалга оширилди. Ишлаб чиқаришда жароҳатланишнинг олдини олишга ёрдам берувчи янги тажриба методлари қарор топдирилмоқда. Ўн биринчи беш йилликнинг ўзак йилида комбинатнинг 120 бригадаси ишчилари «Главмоспромстрой»нинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Басовнинг иш тажрибасига риоя қилиб, ҳеч қандай шикастланиш ва аварияга йўл қўймаган ҳолда самарали меҳнат қилиш учун кураш олиб бораётир.

Юксак ишлаб чиқариш маданияти, оғир иш жараёнларининг механизациялаштирилаётганлиги иш ўрнида жароҳатланишнинг кескин камайишига олиб келди. Мана бир неча йилдирки, комбинатда иш вақтида шикастланиш ҳоллари умуман содир бўлаётгани йўқ.

Меҳнат шароитини янада яхшилаш бўйича олиб борилаётган ишлар ўн биринчи беш йилликнинг улкан топшириқларини бажаришга ижобий таъсир кўрсатмоқда. Комбинат маъмурияти ва касаба союз комитетининг бу соҳадаги иш тажрибаси касаба союзлари Наманган область Совети томонидан маъқулланди.

БИЗ — ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТЛАРМИЗ

МУБОРАК — ДЎСТЛИК ШАҲРИ

Меҳнатда кечикма
асло биродар.
Минутлаб кечикиш —
миллионлаб зарар...

Иван Петковнинг соф рус тилидаги бу шоирона хитоби арман йигити Нерсес Азаряннинг диққатини тортмай қўймади.

— Ў-ҳў, ўзларининг ижодими?

— Қайдам! Рус шоири Владимир Маяковскийдан.

— Тасанно! Худди бугун айтилгандек...

— Буюк одамларнинг сўзлари ҳам буюк бўлади. Уларнинг башорати давр билмайди, замон билмайди. Аср сарҳадлари оша ҳар бир кун, ҳар бир онга муштарак юради. Бўлмаса, шоирнинг 20-йиллардаги мағрур овози 80-йиллар лаҳзаларига уйғун бўлармиди...

Азарян дўстининг Болгария Коммунистик партияси аъзоси, Христо Ботев номли комсомол-ёшлар бригадаси бошлиғи эканлигини билар, аммо бу қадар нотиқлигидан хабарсиз эди. Тўғриси, уни шу ерда танидИ. Қуёшли ўзбек диёрида дўстлик шаҳри — Муборак қурилишига отланиб келган юзлаб болгариялик ҳамкасбларининг бири — Иван Петков бўлади.

Азаряннинг ўзи ҳам чакана қурувчилардан эмас. Унинг кўксида Меҳнат Қизил Байроқ, Ҳурмат Белгиси орденлари порлаб турибди. Совет Иттифоқи Коммунистик париясИ аъзоси. Икки дўст, икки ҳамкасб бинокор ортида миллати, юрти турлича бўлган яна юзлаб бунёдкорлар сафи турибди: Болгар фарзандлари — архитектор Светлана Герова, қурувчилар — Пламин Виденов, Костаденко Стайкова, Анче Шарова, Станко Воронин, ўзбек Отамурод Тўқаев, чечен Руслан Бисултанов, татар Марс Микуллин...

Уларнинг ҳаммаси республикамизнинг кенжа саноат марказларидан бири — Қарши чўли барханлари ўртасида қад ростлаётган дўстлик шаҳри — Муборакни тиклашяпти.

Бунёдкорлар меҳнат қилаётган «Мубораэгазпромстрой» тресги коллективи газни қайта ишлаш заводининг резерв қурилмалари иншоотини икки ой барвақт — Улуғ Октябрнинг 66 йиллиги шарафига туғаллаш учун сўз берган. Корхонанинг тўртинчи навбати эса белгиланган муддатидан бир йил олдин — 1984 йилнинг охирида ишга туширилади.

Суратларда: (чапдан) Муборак шаҳри бунёдкорлари Иван Петков билан Нерсес Азарян ўртоқлар. Ўнгда эса газни қайта ишлаш заводи 4-навбати қурилишидан лавҳа.

Ш. Шаропов фотолари. (ЎзТАГ).

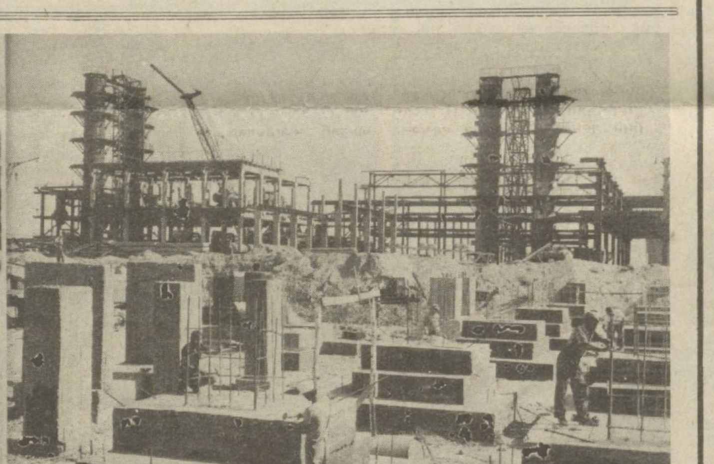

ИНСОН ВА ҚОНУН

ХАЛҚ ИШОНЧИ

Совет милицияси, унинг бурчи, вазифалари тўғрисида гап борганда мен революция шоири Владимир Маяковскийнинг «Жуда соз» асарини эслайман. «Менинг милициям қўриқлар мени!» Бу сатрлар халқ тилидан, дилидан жой олиб, деярли афоризмга айланиб кетди. Менимча, бунинг сабаби шоир совет милицияси халқ фарзанди эканлигини, унинг фаолияти халқ манфаатларини химоя қилиш эканлигини содда қилиб очиб берганлигидадир.

Ҳақиқатан ҳам, милиция — ички ишлар органлари ходимлари зиммасига давлат ва халқ манфаатларини ҳимоя қилишдек муқаддас вазифа юклатилган. Социалистик турмуш тарзимизга ёт бўлган иллатларга — текинхўрлик, порахўрлик, таъмагирлик, ичкиликбозлик, ўғирлик ва бошқа қусурларга қарши курашиш — халқ манфаатлари учун жон куйдиришдир. Жамоат тартибини сақлаш, ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олиш — меҳнаткашларнинг юксак конституцион ҳуқуқларини ҳимоя қилишдир.

Хуллас. милиция фаолиятининг моҳияти — коммунистик қурилиш учун курашда халқ иродасини амалга оширишдан, қонунчиликни, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашдан иборат. Бу энг шарафли, шу билан бирга энг масъулиятли иш. Чунки, милициянинг фаолияти кишилар ҳаёти, тақдири билан боғлиқ. Бундай ишда лоқайдликка, бепарволикка, ўзибўларчиликка йўл қўйиб бўлмайди. Катта ишонч — катта масъулият юклайди.

Биз ўз фаолиятимизда ленинча революцион анъаналарга амал қилишимиз керак. Лениннинг сафдоши, биринчи чекист Феликс Эдмундович Дзержинскийнинг гапларини эслатиб ўтмоқчиман. 1919 йил 22 июнда Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети Фавқулодда Комиссияга кенг ваколат бергач, Феликс Эдмундович бундай ёзган эди: «Шу билан бирга ВЧК шуни таъкидлашни лозим топадики, ЧКга берилган ҳуқуқларни суиистеъмол қилмоқчи бўлганларни қаттиқ жазо кутади». Бу сўзлар ўз актуаллигини ҳали ҳам сақлаб турибди. Жиноятчиликка қарши курашиши, жамиятимиздаги салбий ҳодисаларни тугатиши лозим бўлган органларда ишловчиларнинг қонунга хилоф иш қилишлари, юқорида айтиб ўтганимдек, энг оғир жиноятдир.

Совет милицияси шаънига доғ туширувчиларга шафқатсиз бўлишимиз, кишилар тақдирига лоқайдлик билан, бефарқ қараш фактларига ўз вақтида жиддий эътибор беришимиз, қаттиқ чора кўришимиз керак.

Биз сафимизга тасодифан кириб қолган кишиларга, халқ ишониб топширган ишни бажаришда иродасизлик, ожизлик қилиб, нопок йўлга тушиб қолганларга қарши шафқатсиз бўлишимиз керак. Ишимизнинг хусусияти, бурчимизнинг моҳияти шуни талаб қилади. Партиямизнинг ҳам талаби ана шундай.

Ўзбекистон ички ишлар органларида асосан соф виждонли, сиёсий ва маънавий етук кишилар ишламоқдалар. Улар ишда ҳам, турмушда ҳам ўз камтарликлари, покликлари билан ажралиб турадилар. Косонсой район ижроия комитети ички ишлар бўлимининг участка инспектори милиция катта лейтенанти Б. Пўлатов аҳоли ўртасида катта ҳурмат қозонган. Унинг участкасида кўп йиллардан буён оғир жиноятлар содир бўлгани йўқ. Текинхўрлар, ичкиликбозлар, чайқовчиларни аниқлаш ва уларга қарши жиддий кураш олиб бориш натижасида участка инспектори аҳоли ўртасида танилди, обрў қозонди.

Самарқанд шаҳар Боғишамол район ижроия комитети ички ишлар бўлими оператив-қидирув бўлинмаси инспектори , милиция катта лейтенанти А. Давронов сезгирлиги, меҳрибонлиги, жамоат тартибини бузувчиларга нисбатан муросасизлиги, Тошкент область ички ишлар бошқармаси терговчиси милиция катта лейтенанти М. Усмонов кишилар тақдирига бефарқ қарай олмаслиги билан эл оғзига тушган. Ўз хизмат бурчини виждонан бажараётган бундай ходимларнинг номини кўплаб келтириш мумкин. Чунки милиция шахсий составида асосан ана шундай кишилар ишламоқдалар. Ишимизнинг муваффақияти уларнинг фаолиятига боғлиқдир.

Совет милициясининг кучи — партия раҳнамолигида, унинг халқ билан мустаҳкам алоқасидадир. Қадимги грек афсонаси қаҳрамони Антей ерга таяниб, ундан куч олгандек, совет милицияси ҳам ўз фаолиятида халққа, жамоатчиликка, меҳнат коллективларига таянади, уларнинг мададини сезиб туради. Партия ва халқимиз тартибни муҳофаза қилиш жамоатчилик пунктлари, кўнгилли халқ дружиналари ташкил қилиш билан бир қаторда, энг яхши фарзандларини милицияга ишга юбориш билан ҳам ички ишлар органларига ёрдам ва мадад кўрсатиб келмоқда.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси яқинда СССР Ички ишлар министрлиги системасида сиёсий органларни ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилди. СССР Ички ишлар министрлиги системасида партиявий-сиёсий, ғоявий-тарбиявий ва маданий-маърифий ишларни ташкил этиш ва уларга раҳбарлик қилиш, шахсий составнинг ўз хизмат бурчини бажариш учун масъулиятини ошириш ана шу органлар зиммасига юклатилади. Бу партиямиз Марказий Комитетининг совет милицияси тўғрисида, милиция ходимларини тарбиялаш, уларнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш тўғрисида қилаётган доимий ғамхўрлигининг янги далилидир.

Министрлигимиз системасида сиёсий органларнинг тузилиши ички ишлар органларидаги партия ташкилотлари жанговарлигини оширишни, партиявий-сиёсий, тарбиявий ишларни янада кучайтиришни тақозо этади. Жамоат тартибини сақлаш, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш иши ички ишлар органларидаги ҳар бир ходимнинг ўз хизмат бурчларини виждонан, маҳорат ва ташаббускорлик билан бажаришларига боғлиқ. Бунинг учун ходимларимизга партиявий таъсирни кучайтириш, шахсий состав ўртасида ғоявий-сиёсий тарбияни КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми талаблари даражасига кўтариш керак. Республика ички ишлар органлари раҳбар ходимларининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида яқинда бўлиб ўтган йиғилишида ана шу масалалар атрофлича муҳокама қилинди. Ишдаги камчиликлар кўрсатилиб ,вазифалар аниқлаб олинди.

Жиноят қидирув, БХСС ва тергов аппаратлари Ички ишлар министрлиги системасидаги асосий звеноларни ташкил этади. Ҳозирги кунда уларнинг иш услубини замонавий талабларга жавоб бера оладиган даражада яхшилашга, шу хизматларнинг оператив-қидирув ишларидаги ҳамкорлигининг самарадорлигини оширишга, ҳар бир ходимнинг жиноятларнинг олдини олиш, уларни фош этиш ва тергов қилишга қўшаётган шахсий ҳиссасини кўпайтиришга жиддий эътибор берилмоқда.

Ҳозирги вақтда айниқса, социалистик мулкни талон-торож қилишга ва чайқовчиликка қарши кураш хизмати (БХСС) ходимлари олдида муҳим вазифалар турибди. Савдо ва матлубот кооперацияси соҳасида харидорларни алдаш, уларнинг ҳақидан уриб қолиш, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар айрим моддий жавобгар ходимларининг қинғир ишлари, порахўрлик ва бошқа ғаразли жиноятлар меҳнаткашларнинг ҳақли равишда ғазабини қўзғатмоқда. Кенг жамоатчилик бундай нопок шахсларга нисбатан муросасиз бўлишни талаб қилаётир.

Бундай ҳақли талабга жавобан БХСС ходимлари давлат мулкини талон-торож қилиб келган группаларни аниқламоқдалар. Тошкент область Оржоникидзе районидаги паррандачилик бирлашмасида ана шундай нопок кишилар икки йилдан кўпроқ вақт ичида давлатнинг катта маблағини ўзлаштирганлар. Бундай фактларни яна кўплаб келтириш мумкин.

Биз БХСС хизматини ҳозирги талаблар даражасига кўтариш учун жиддий эътибор бермоқдамиз. БХСС бўлинмалари саводли, профессионал ва сиёсий тайёргарликдан ўтган кадрлар билан мустаҳкамланмоқда, ташаббуссиз, қўли эгри, шаънига доғ туширган ходимлардан қатъият билан тозаланмоқда. Шу билан бир вақтда БХСС хизмати фаолияти қайта қурилмоқда, унинг асосий эътибори савдо, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, матлубот кооперацияси ва бошқа соҳалардаги мураккаб яширин жиноятларни фош этишга қаратилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андроповнинг сўзларини эсланг: «Давлат ва жамоат мулкидан, хизмат мансабидан шахсий бойлик орттириш мақсадида фойдаланиш каби ҳолларга батамом хотима бериш керак. Ахир, ўйлаб кўрадиган бўлсак, уларнинг ҳаммаси тузумимизнинг моҳиятини кўпоришдан бошқа нарса эмас, бу ўринда қонун муросасиз бўлиши... лозим».

Бу ғоят муҳим сиёсий вазифадир. Уни бажариш ҳар бир милиция ходими ишида асосий йўналишни ташкил этмоғи керак.

Министрлик республика шаҳар ва қишлоқларида жамоат тартибини сақлашнинг аҳволига жиддий эътибор беряпти. Чунки, баъзи жойлардан бу иш қониқарли ташкил этилмаганлиги тўғрисида хатлар оляпмиз. Шунинг учун патруль-пост хизмати нарядлари, идоралардан ташқари соқчилик, йўл-патруль хизмати, кўнгилли халқ дружиналари фаолияти самарадорлигини ошириш чораларини кўряпмиз.

Тергов аппаратларининг фаолияти такомиллаштирилмоқда. Милиция участка инспекторларининг иши ҳам мунтазам контроль қилиб борилмоқда.

Ҳозир милиция ходимлари сафига меҳнаткашлар коллективлари ва комсомол йўлланмаси билан янги-янги кишилар келиб қўшилмоқда. Улар милиция формасини кийишлари биланоқ зиммаларига халқ олдида жуда катта масъулият юкланишини эслатиб ўтмоқчиман. Милиция ходими фаолияти ҳамиша кишилар билан, уларнинг тақдири ва ҳатто ҳаёти билан боғлиқдир. Ана шу масъулиятни чуқур ҳис этиб, халқ ишончининг аҳамиятини тушунган кишигина ички ишлар органларида ишлай олади. Қўлида қурол ушлаган жиноятчидан чўчимай, уни қўлга тушириш — катта жасорат. Шунинг учун ҳам ички ишлар органлари ходимларининг ғоявий-сиёсий эътиқодини мустаҳкамлашга, профессионал тайёргарлигини кучайтиришга партия ташкилотлари ҳамиша жиддий эътибор бериб келмоқдалар.

Н. ИБРОҲИМОВ,
Ўзбекистон ССР ички ишлар министри, милиция генерал-майори.

Бутун ҳосилни йиғайлик, асрайлик ва қайта ишлайлик

ХАДИКЕНТ БОҒЛАРИДА

Бригада бошлиғи Бектемир Холбоевнинг шу кунларда ороми йўқолган. Уни кундузи ҳам, кечаси ҳам фақат бир жойдан — олмазордан топиш мумкин. Олмалар ғарқ пишибди. Оппоқ, қизғиш, жоноқи олмалар шу қадар гўзал манзара кашф этганки, боғдан чиққинг келмайди. Бригада аъзолари меваларни эҳтиёткорлик билан, бирор ерига ҳам заха етказмасдан териб яшикларга жойлашяпти.

— Олмаларнинг бирортаси ҳам уринмаслиги керак, — дейди бригадир. — Иложи борича уларни саралаб яшикларга жойлашимиз зарур.

Бригадада энг сара олмаларни Москва, Ленинград ва мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларига жўнатиш анъанага айланган. Соҳибкорларимиз номига доғ туширмаслик учун йил — ўн икки ой боғдан чиқмай, дарахтларни меҳр билан парвариш қилишади. Вақтида озиқлантиришади, вақтида тагини юмшатишади, ҳар хил касалликларга қарши профилактика ишларини олиб боришади. Шунинг учун ҳам йил сайин, боғбонларнинг машаққатли меҳнатига яраша боғлар саҳоватини аямаяпти. Бу йил бригада ўтган йилдагидан анча кўп — ҳар гектар боғ ҳисобига 120 центнердан ҳосил олишни мўлжаллаб турибди. Ҳозиргача 200 тоннадан зиёд мева Ленинград шаҳрига жўнатилди.

Янгиқўрғон районидаги «Хадикент» совхозининг Мусабой Умаров, Ҳошим Назаров, Истамбул Холбоев бошлиқ бригадаларида ҳам олмалар ғарқ пишди. Улар етилган мева-чеваларни нобуд қилмай йиғиб-териб, пешма-пеш шаҳарликлар дастурхонига тортиқ этишмоқда.

Совхознинг 560 гектар майдонини олмазор ташкил этади. Бу йил боғлардан 1600 тонна олма териб олиниб, унинг 700 тоннаси Иттифоқ фондига, қолганлари Тошкент, Наманган шаҳарлари меҳнаткашларига, бир қисми эса консерва заводига жўнатилади.

Совхозда 1000 гектар майдонда ток бор. Унинг қарийб 800 гектарини янги токзорлар ташкил этади. Бу йил ҳар гектар ердан ўртача 100 центнердан ҳосил йиғиштириб олиш учун ҳаракат қилиняпти. Унинг 60 проценти хўраки, қолган қисми эса винобоп узум ҳисобланади. Бу йил қарийб минг тонна узум Умумиттифоқ фондига жўнатилади.

СССРнинг Озиқ-овқат программасига муносиб ҳисса қўшиш учун ҳаракат қилаётган совхоз ишчилари бу йил 100 гектар ерга картошка экишди. Фидокорона меҳнатлари туфайли планда белгиланган минг тонна ўрнига 2000 тонна ҳосил йиғиштириб олинди. З. Тўрабоев, Х. Ўролов бошлиқ бригадаларда ҳар гектар ердан 250 центнерга етказиб картошка кавлаб олинди. Бошоқли ғалладан ҳам катта хирмон кўтарилди. 250 гектар майдондаги ғалланинг ҳар гектаридан 13 центнер ўрнига 25 центнердан дон ва кўп миқдорда сомон йиғиштириб олинди.

Хадикентликлар бу йил қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларида катта ютуқларни қўлга киритишга бел боғлашган. Уларнинг бу мақсадга эришишларида КПСС Марказий Комитетининг ўтган йилги май ва шу йили бўлиб ўтган июнь Пленумлари қарорлари дастурилamal бўлиши шубҳасиз.

А. НИЕЗОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Шу кунларда Арнасойга борсангиз бепоён пахтазорлар, маккажўхоризорлар билан бир қаторда яшнаб ётган боғларга, токзорларга кўзингиз тушади. Ҳосилнинг мўллигидан шохлари эгилган шафтолилар ҳил-ҳил пишган.

Гречко номли боғдорчилик ва узумчилик совхози ноз-неъмат бунёдкорлари бу йил эл дастурхонига минг тоннага яқин мева, 3 минг тонна узум, 460 тонна қовун-тарвуз етказиб беришга аҳд қилишган. Боғларда, полизларда, токзорларда мажбуриятни бемалол қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштирилди.

Совхозда қуруқ мева тайёрлашга ҳам эътибор берилмоқда. Уринган шафтолилар, олмалар қоқи қилиняпти. Майиз тайёрлашга ҳам ҳозирлик кўрилмоқда. Суратда: бригада бошлиғи А. Умаров боғбон С. Сатторов билан етилган шафтолиларни кўздан кечиришяпти.

Ж. Тўраев фотоси.

МЕВА ИСРОФ БЎЛМАСИН

Қўриқ Сирдарё областининг боғбонлари ва соҳибкорлари халқимизга мўл ҳамда ширин-шакар мева, узум етказиб бериш йўлида астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Айниқса Оқолтин районидаги «Фарғона», Ризамат ота Мусамуҳамедов номли, Ховос районидаги Мичурин номли, «Ширин» совхозларининг жонкуяр боғбонлари ва соҳибкорлари мақтовга лойиқ ишларни амалга оширмоқдалар. Ана шу хўжаликларда етиштирилган меваларнинг сифати эл-юрт мақтовига сазовор бўлмоқда. «Фарғона» совхози боғбонлари ҳозирга қадар давлатга 2,5 йиллик план миқдорида олма сотдилар. Шунингдек, Боёвут райони хўжаликларида ҳам давлатга ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 60 тонна кўп ҳўл мева сотилди.

Областнинг боғбонлари бепоён мамлакатимизнинг турли саноат шаҳарларига 2200 тоннадан ортиқ турли-туман ҳўл мева жўнатдилар. Йил охирига қадар Умумиттифоқ фондига яна 3 минг тоннага яқин ҳўл мева жўнатилади.

Афсуски, областнинг барча район ва хўжаликларида ҳам етиштирилган ҳосилни нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиб, вақтида эл-юрт дастурхонига етказиб бериш ишига бир хилда қаралмаётир. Масалан, Гулистон райони хўжаликлари бу йил давлатга 820 тонна ҳўл мева етказиб беришлари керак. Аммо давлатга бор-йўғи 71 тонна мева сотилди, холос. Бошқача қилиб айтганда йиллик план эндигина 8,7 процентга етказилди.

Қўриқ Меҳнатобод районида ҳам кўрсаткич эндигина 11 процентга бажарилди. Областнинг йирик районларидан ҳисобланган Сирдарё, Ворошилов районларида ҳам аҳвол яхши эмас. Масалан, сирдарёликлар шу кунга қадар ўтган йилдагига нисбатан давлатга 448 тонна кам ҳўл мева сотдилар. Ёки бу соҳадаги йиллик план атиги 19 процентга етказилди. Ворошилов ҳамда бошқа қатор районларда эса пишиб етилмаган кузги олмаларни териб, тайёрлов идораларига топширишга уриниш ҳоллари учрамоқда.

Қўриқ воҳа боғлари, токзорларида турли-туман ноз-неъматлар пишиб етилмоқда. Уларни нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиб, эл дастурхонига етказиб бериш ҳозирги куннинг энг муҳим вазифасидир. Тегишли партия, совет, хўжалик органлари ана шу йўлдаги ташкилотчилик ишларини жиддий ўзгартиришлари лозим.

А. УМАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

АГРЕГАТЛАР ЎРИМГА ШАЙ

Калинин районидаги «Хасково» совхозида маккажўхоридан мўл ҳосил тўпланди. Айниқса, силос учун экилган маккажўхорининг ривожи яхши. Бўйи 3-3,5 метрга етган ўсимликнинг ҳар тупида 2—3 тадан сўта бор.

Совхозда маккажўхори ўримига қизғин тайёргарлик курилаётир. Ўриш комбайнлари ва тележкалар аллақачоноқ ремонтдан чиқарилиб, старт чизиқларига қўйилган. Механизаторлар ўз агрегатларини қайта-қайта синовдан ўтказишяпти.

Силос учун экилган юз гектар маккажўхорини энг қисқа муддат — ўн иш кунида ўриб-йиғиб олиш графиги тузилган. Унда ўримда қатнашувчиларнинг вазифалари аниқ кўрсатилган.

— Ўримга пухта ҳозирлик кўриш билан бир вақтда, парваришни ҳам давом эттиряпмиз, — дейди совхоз бош агрономи Абдумалик Холбоев. — Экинга сув таращни тўхтатганимиз йўқ. Сувчиларимиз экинни «шарбат»га қондиришаётир.

З. РАҲМОНОВА,
ТошДУ студенти.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

БЕКОРЧИЛИК БАЛОСИ

Газетамизнинг шу йил 26 июнь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали фельетонда Жиззах область территориясида жойлашган қадимги санъат, архитектура ва тарихий ёдгорликларни сақлаш, уларни реставрация қилиш ишлари ўлда-жўлда эканлиги, бу ҳақда область тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамияти бош қотирмаётгани танқид қилинган эди.

Мазкур фельетон юзасидан **ЖИЗЗАХ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ** тубандагиларни маълум қилади:

— Фельетонда келтирилган фактлар тўғри. Унда кўтарилган масалалар область ижроия комитетининг мажлисида муҳокама қилинди, йўл қўйилган камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш ҳамда бу ишларни яхшилаш юзасидан қарор қабул қилинди.

Тарихий ва маданий ёдгорликларнинг ҳисобини олиш ва уларни сақлашда камчиликларга йўл қўйганлиги учун область тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамияти раисининг ўринбосари А. Саидов қаттиқ огоҳлантирилди.

Маданий ёдгорликларнинг ҳисобини олиш, уларни сақлаш ишларида совуққонлик қилгани учун шу жамиятнинг масъул секретари А. Жариков ва бош бухгалтери С. Магаляс огоҳлантирилди. Улар зиммасига шу йилнинг охирига қадар бу соҳадаги ишларни тартибга келтириш юклатилди.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

АҚШ ЭЛЧИХОНАСИГА НОРОЗИЛИК

Кейинги кунларда Тинч океанининг Марказий Америка районида одатдаги савдо рейсида бўлган Совет Иттифоқининг «Александр Ульянов» савдо кемаси Америка ҳарбий кемалари томонидан қилинаётган сурбетларча ҳаракатлар объекти бўлиб қолди.

АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг кемалари — борт номерлари «8» ва «991» бўлган эсминецлари, борт номери «1066» бўлган фрегати денгизда сузиш эркинлигининг ҳамма эътироф этган нормаларини бузиб, совет кемасига жуда яқинлашиб келдилар ва уни йўл қўйиб бўлмайдиган ва номақбул сўровга тутдилар, бу эса халқаро кема қатнови практикасига хилофдир. Бунинг устига эсминецларнинг биридан вертолёт осмонга кўтарилиб, кемани бир неча марта айланиб учди ва уни фотосуратга олди.

11 август куни Американинг Москвадаги элчихонасига СССР Ташқи ишлар министрлигининг нотаси топширилди. Унда АҚШ ҳарбий денгиз кучлари кемаларининг совет савдо кемасига нисбатан иғвогарлик ҳаракатлари хусусида норозилик билдирилади. Нотада таъкидланадики, бу ҳаракатларни мутлақо ошкора бедодлик ва хатарли ўзбошимчаликдан бошқа нарса деб бўлмайди. АҚШ ҳукуматига шу нарса равшан бўлиши керакки, бундай ҳаракатларнинг эҳтимол тутилган оқибатлари учун бутун жавобгарлик тўла-тўкис Америка томони зиммасига тушади.

ТЎЛА ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

КОБУЛ, 11 август. (ТАСС). АХДП Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, АДР Министрлар Кенгашининг Раиси Султон Али Кештманд бу ерда Бадахшон вилоятидаги Шиғнон уезди жирғаси (йиғилиши) қатнашчилари билан учрашди. С. А. Кештманд ўз нутқида Афғонистонда яшовчи қабила ва элатлар ҳозирги босқичда мамлакатни бошқариш, АДР партия ва ҳукумати қарорларини амалга ошириш, шунингдек четдан Афғонистонга юборилаётган аксилинқилобчи тўдаларга қарши кураш ишида муҳим роль ўйнаётганликларини қайд этиб ўтди. У ҳозирги босқичда қабилалараро жирғаларнинг ўтказилиши муҳим роль касб этаётганлигини таъкидлади.

Ўз навбатида учрашув қатнашчилари Афғонистон партияси ва ҳукумати ўтказаётган сиёсатни тўла қўллаб - қувватлаётганликлари тўғрисида мамлакат революцион маъмурларини ишонтирдилар, революция, ватан ва халқ душманларига қарши курашишга тайёр эканликларини билдирдилар.

ЮҚОРИ ВОЛЬТАДА ДАВЛАТ ТЎНТАРИШИ ҚИЛИШГА УРИНИШ

КОТОНУ, 11 август. (ТАСС). Уагадугудан олинган хабарларга кўра Юқори Вольтада давлат тўнтариши қилишга уриниб кўрилган.

Миллий революция кенгаши (МРК) бошлиғи Томас Санкаранинг айтишича, қуролли кишилардан бир групласи 9 августдан 10 августга ўтар кечаси унинг резиденциясига ва миллий радио биносига ҳужум қилган. Бир неча киши жароҳатланган. Хонабанди қилиб қўйилган икки ҳарбий раҳбар — қуролли кучлар бош штабининг собиқ бошлиғи Габриэль Йорнян ва Дедугудаги десантчилар полкининг командири Гебре Фиделе қочиб кетишга уриниш чоғида ўлдирилганлар. МРК ахборотида «контрреволюционерлар» аввалги режимнинг ана шу намояндаларини қурол кучи билан озод қилишга уриниб кўрганлиги уқтириб ўтилади. МРК аҳолини осойишталикни сақлашга ва душман унсурларининг кирдикорларига қарши хушёрлик кўрсатишга даъват этди.

Юқори Вольта аҳолиси шу йил 4 августда ҳокимият тепасига келган мамлакат янги раҳбарларини қўллаб-қувватламоқда. Пойтахтда ва бошқа шаҳарларда бўлиб ўтган намойишлар мана шундан далолат бермоқда.

ШОНЛИ САНАЛАР

11 август куни Москвада жамоатчилик вакилларининг Ҳиндистон мустақиллиги 36 йиллигига ва СССР билан Ҳиндистон ўртасида тинчлик, дўстлик ҳамда ҳамкорлик тўғрисидаги Шартноманинг 12 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишда халқаро кескинлик кучайган ҳозирги шароитда икки мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатлар ва самарали ҳамкорлик Осиёда тинчлик ва хавфсизликнинг муҳим омили бўлиб, кескинликни юмшатиш ҳамда ялпи тинчлик манфаатларига хизмат қилади, деб таъкидлаб ўтилди.

Сўзга чиққан кишилар шартнома икки мамлакат ва икки халқнинг анъанавий дўстлигини мужассамлаштиради, деб уқтирдилар.

(ТАСС).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

✦ **БЕРЛИН.** Социалистик мамлакатлар халқаро ташкилоти — «Интерхим» мутахассислари бўёқ ишлаб чиқариш учун химиявий маҳсулотлар, машина-ускуналарнинг 400 дан кўпроқ янги турларини ишлаб чиқдилар. Болгария, Куба, Польша, Руминия, Совет Иттифоқи, Чехословакия ва Югославия шу ташкилотга киради. 14 йил муқаддам ташкил қилинган «Интерхим» буюмлари жаҳон бозорида ғоят манзур бўлиб, социалистик мамлакатлар халқ хўжалигининг турли тармоқларида кенг қўлланилмоқда.

✦ **БОНН.** ГФРнинг таниқли жамоат ва сиёсий арбоби, «яшиллар» партиясидан бундестаг депутати Г. Бастиан Америка янги ракета-ядро қуролини ГФР территориясида жойлаштириш режаларининг амалга оширилиши хатарли оқибатларга олиб келиши мумкинлигини кўрсатиб ўтди. У Боннда эълон қилинган баёнотда Американинг «Першинг-2» ракеталари ва қанотли ракеталари биринчи ядро зарбасини уриш қуроли эканлигини таъкидлади.

✦ **ҚОҲИРА.** Фаластин миллий кенгашининг секретари Муҳаммад Субайх ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: исроиллик босқинчилар босиб олинган территорияларда туб араб халқига қарши бошлаган террор ва жабр-зулм кампанияси арабларни Иордан дарёсининг ғарбий соҳилидан ҳайдаб юборишга қаратилгандир. Арабларга қарашли бўлган ерларни зўрлик билан тортиб олиш йўлидаги қонунга хилоф ҳаракатлар ана шу мақсадларга бўйсундирилгандир, деди у.

✦ **ЛИМА.** Никарагуа халқи билан бирдамлик Перу комитети АҚШ ҳарбий-денгиз кучларининг шу мамлакат соҳилларида жойлаштирилганлигини қатъий қоралади. Комитет бевосита Никарагуа чегаралари яқинида ўтказилаётган Америка — Гондурас машқларини Вашингтоннинг Никарагуага тазйиқ ўтказиш, унинг қонуний ҳукуматини ағдариб ташлаш йўлидаги интилишидир, деб баҳолади.

(ТАСС).

СОМОСАЧИЛАРНИНГ ЯНА БИР ЖИНОЯТИ

МАНАГУА, 11 август (ТАСС мухбири). Марказий разведка бошқармаси қурол ва пул билан таъминлаётган сомосачи каллакесарлар Никарагуа халқига қарши яна бир қонли жиноят қилдилар. Ички ишлар министрлигининг хабар беришича, Гондурасдан Никарагуага бостириб кирган 300 га яқин контрреволюционер Сан-Хосе-де-Бокай посёлкаси районидаги тош йўлда (Хинотега департаменти) рейс автобусига ўт қўйганлар ва автобусдаги 14 йўловчини ваҳшиёна ўлдирганлар. Қуролсиз кишилар, шу жумладан хотин-қизлар ва болалар Рейган маъмурияти «озодлик учун курашувчилар» деб атаган сомосачиларнинг қурбони бўлди.

Контрреволюциянинг қабиҳ жиноятлари жазосиз қолмайди. Шу ойнинг бошидан буён сандиночилар халқ армиясининг муваффақиятли ўтказилган операциялари натижасида 100 дан ортиқ сомосачи қириб ташланди. Сандиночилар халқ армиясининг жангчилари кўп миқдорда автомат милтиқлар, гранатометларни ва ёлланган сотқинларга қарашли бошқа ҳарбий анжомларни ўлжа олдилар.

Сандино миллий озодлик фронти миллий раҳбарлигининг аъзоси, республика ички ишлар министри Томас Борхе бу ерда америкалик студентлар билан учрашув вақтида шу гапларни айтди: Рейган маъмуриятининг вакиллари Марказий разведка бошқармаси томонидан контрреволюционерларга берилаётган ёрдам ва АҚШнинг Никарагуага қарши бошқа агрессив ҳуружлари Никарагуанинг мустақил сиёсат юргизаётганлиги учун ундан қасос олишдан бошқа бир нарса эмас. Никарагуа халқи, деб таъкидлади у, Американинг буйруғига ҳеч қачон бўйсунмайди ва Вашингтоннинг Никарагуа ички ишларига аралашувига йўл қўймайди.

Оқ уйнинг, деб уқтириб ўтди министр, Никарагуага қурол кучи билан ошкора бостириб кириш эҳтимоли йўқ эмас. Аммо Вьетнамдаги разил авантюра каби АҚШнинг мамлакатимизга қарши қиладиган агрессияси ҳам барбод этилади.

С. ГОРБУНОВ.

ЯНГИ ДИВЕРСИЯЛАРНИ ТУЗИШ РЕЖАСИ

ВАШИНГТОН, 11 август. (ТАСС). АҚШ мудофаа министрининг биринчи ўринбосари П. Тейер Америка журналистлари билан ўтказган учрашувида 1985—1989 молия йиллари мобайнида Пентагон пиёда аскарлардан иборат яна бешта зарбдор «енгил» дивизия тузмоқчи эканлигини тасдиқлади. Ҳарбий маҳкаманинг режаларига мувофиқ ана шу дивизиялар АҚШ марказий қўмондонлигига берилади.

Тейер журналистларнинг саволларига жавоб қайтариб, бу қўшилмалар Яқин Шарқ ва Форс кўрфази районларида «нефть конларини мудофаа» қилишда фойдаланиш учун мўлжалланади, деди. Бу дивизиялар ўз сони жиҳатидан АҚШ армияси мунтазам дивизияларидан кичикроқ бўлса-да, аммо улар ўт очиш қуввати, десант операцияларини ўтказиш учун ҳаракат воситалари ва махсус қисмлар билан шу қадар кучайтирилганки, мазкур «экспедиция кучларининг» босқинчилик хуружларини амалга оширишга ва Форс кўрфазидаги суверен давлатларга ҳарбий тазйиқ ўтказишга мўлжалланганлигига шак-шубҳа қолмайди. Хабардор доираларда шундай фикр билдирилмоқдаки, Тейернинг мазкур қўшинлар «мудофаага» мўлжалланган, деган даъволарини жиддий деб бўлмайди, чунки гап ана шу қўшинларни Яқин Шарқдаги суверен давлатларнинг территориясида жойлаштириш тўғрисида бормоқда.

Шарҳловчи минбари

ИРҚЧИЛИК ИНСОНИЯТГА ИСНОД

Женева шаҳрида ирқчиликка қарши курашга бағишланган Халқаро конференция ўз ишини давом эттирмоқда. Жаҳондаги 80 давлат вакиллари иштирок этаётган бу анжуман аҳамиятининг муҳимлиги шундаки, инсониятга иснод сифатида ҳамон сақланиб қолаётган ирқчилик ва ирқий камситиш сиёсати борган сари хатарли тус оляпти.

Бундан ўн йил муқаддам ўтказилган ирқчилик ва ирқий камситишга қарши курашга бағишланган жаҳон конференцияси ўтмишнинг бу иллатини кескин қоралаган эди. Ўшанда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ирқчиликка қарши кураш ўн йиллигини эълон қилди. Орадан ўн йил ўтишига қарамай, бирор жиддий ўзгариш юз бермади. Ирқий камситишнинг ҳамма формаларини тугатиш ҳақида БМТда кўплаб резолюциялар қабул қилинганига қарамай, ирқчилик давом этяпти. Бунинг устига капитализм ирқчиликнинг янги формаларини вужудга келтирмоқда.

Ирқчилик бугунги кунда турли кўринишларда намоён бўлмоқда. Ирқчилик Жанубий Африка Республикаси апартеид системасида, АҚШдаги ку-клукс-кланчилар ҳаракатида, маҳаллий ҳиндиларга ва негрларга муносабатда, Исроилда сионизм қиёфасида, Англияда собиқ мустамлакалар миллатига мансуб кишиларни, Францияда африкаликларни, Ғарбий Германияда туркияликларни, Австралияда маҳаллий аборигенларни таҳқирлашда яққол кўзга ташланаётир. У қандай форма ва кўринишга эга бўлмасин, ҳамиша империализм манфаатларига хизмат қилиб келди, ҳозир ҳам шу хизматни бажармоқда.

Жанубий Африка Республикасида ҳукм сураётган апартеид режими ирқчиликнинг энг шармандали кўринишидир. Ирқчиликни қонун даражасига кўтарган преториялик бир ҳовуч оқ танлилар мамлакатнинг 25 миллион туб аҳолисини очлик ва ҳуқуқсизликка маҳкум этгани етмагандек, ўз озодлиги учун курашаётган Намибия халқини қон қақшатмоқда. Ангола, Мозамбик, Лесото сингари қўшни мамлакатларга қарши ҳарбий иғвогарликлар қилмоқда. Женевада ўтаётган II жаҳон конференциясида жанубий африкалик ирқчиларнинг бундай хатти-ҳаракатлари қаттиқ қораланди.

Халқаро анжуман иштирокчилари инсоният шаънига доғ бўлган ирқчиликнинг ёвуз кўринишларидан бири — сионизм кирдикорларини кескин фош қилдилар. Бу ерда таъкидлаб ўтилганидек, Исроилда сионизм давлат сиёсати, агрессив ва зўравонлик сиёсати даражасига кўтарилди. Ана шу сиёсат туфайли 2 миллиондан зиёд фаластинлик араблар қувғинда яшамоқда. Бир миллиондан ортиқ киши Исроил эгаллаган ерларда босқинчилар зулми остида кун кечирмоқда. Сионистлар бедодлиги ҳаддан ошмоқда. Фаластинлик араблар ўз ерларидан, уйларидан ҳайдаб чиқарилмоқда. Лагерларга қамалмоқда ва турмаларга ташланмоқда, таҳқирланмоқда ва қирғин қилинмоқда. Сионистлар ўз ёвузликлари билан фашизм ваҳшийларидан ҳам ўтиб кетдилар. «Ансар» лагеридаги бебошликни, Ал-Халил шаҳридаги жиноятни, Сабра ва Шатиладаги хунрезликни яна қандай баҳолаш мумкин?!

Ўзини «эркин дунё» етакчиси, инсон ҳуқуқлари ҳимоячиси деб оламга жар солаётган АҚШда ҳам ирқчилик америкаликлар турмуш тарзининг кундалик нормасига айланиб қолди. Ку-клукс-кланчиларнинг намойишкорона ҳаракатлари, ҳиндиларни қувғин қилиш ва негрларни таҳқирлаш АҚШда одат тусига кириб бормоқда. Шуниси ажабланарлики, оқ танли бўлмагани учун камситиш Вашингтон маъмурияти томонидан рағбатлантириляпти. Акс ҳолда Женевада ўтаётган ирқчилик ва ирқий камситишга қарши конференцияда АҚШ вакиллари ҳам қатнашган бўларди. Қўшма Штатлар хоҳ ўзида бўлсин, хоҳ Африка жанубидаги ирқчиларга ёки Исроил сионистларига ён босишда бўлсин ирқчилик ҳомийси эканини бутун хатти-ҳаракати билан исботламоқда. У ҳатто ирқий камситишни тугатиш тўғрисидаги халқаро конвенцияга ҳанузгача имзо чекани йўқ. Ҳолбуки, конвенцияни 120 дан зиёд мамлакат вакиллари имзолаган. «Вашингтон пост» газетасининг таъбири билан айтганда, АҚШнинг ҳозирги маъмурияти «ирқчиликни рағбатлантирмоқда, пул билан таъминлаб, қўллаб-қувватламоқда».

Шу боисдан ҳам жаҳон жамоатчилиги Женева конференциясини зўр диққат-эътибор билан кузатмоқда. Чунки ирқчилик ва ирқий камситиш сиёсати тараққийпарвар инсониятни чексиз ташвишлантирмоқда. Ер юзи меҳнаткашлари инсоният шаънига доғ бўлган ирқчиликка барҳам беришни талаб қилмоқдалар. Бу талаб Женевада ўтаётган конференция минбаридан тарқалиб, бутун ер юзида янада кучлироқ акс садо бериб янграмоқда.

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ.

ЎЗБЕКИСТОН СЎЗАНАЛАРИ ИТАЛИЯДА

Қадим замонлардан буён ўзбек диёрида мавжуд бўлган ва ҳозирги вақтда янги гўзаллик касб этаётган санъат буюмлари — сўзаналар, гиламлар, зардўзлик буюмлари Италияга кўргазма учун юборилди. Кўргазма Рим шаҳри чеккасидаги қадимий саройда ташкил этилди. Ер юзининг барча томонларидан абадий шаҳарга келадиган туристлар бу кўргазмани томоша қилишлари мумкин.

Италия экспозициясида халқ ҳунармандлари ясаган ва музейлар мулки бўлиб қолган буюм, корхоналар ҳамда устахоналарнинг маркалари қўйилган рассомлар асарлари бор. Бу ерда ўтмиш ва бугунги кун ёнма-ён намоён бўлмоқда — бу эса ҳозирги вақтда янада ривожланган халқ санъати анъаналари асраб-авайланаётганлигининг энг яхши далилидир. Бу ерда хоразмлик қўли гул аёл Бибисора Купалова, қорақалпоғистонлик Олтиной Суебоева тўқиган гиламлар, тошкентлик рассомлар Сабоҳат Раҳматуллаева билан Клавдия Заршчиковалар тиккан сўзаналар турибди. Қадимий Бухоро усталарининг оқсоқоли Жон Аминов яратган панно Бухоро зардўзлик буюмларидан биридир.

(ЎзТАГ).

БУГУН — БУТУНИТТИФОҚ ФИЗКУЛЬТУРАЧИЛАР КУНИ

МИЛЛИОНЛАР БАЙРАМИ

ЁШЛИК, ДОВЮРАКЛИК, ГЎЗАЛЛИК БАЙРАМИ — ФИЗКУЛЬТУРАЧИЛАР КУНИ МАМЛАКАТИМИЗДА МИЛЛИОНЛАР БАЙРАМИ СИФАТИДА ҲАМ КЕНГ НИШОНЛАНАДИ. Бунинг боиси бор албатта. Чунки фақат Советлар юртидагина инсон бахт-саодати учун барча имкониятлар яратилмоқда. Совет ёшлари ва меҳнаткашларининг ўз саломатликларини мустаҳкамлашлари, жисмоний тарбия билан шуғулланишлари учун барча шарт-шароитлар муҳайё. Яқингинада бўлиб ўтган СССР халқлари Спартакиадасида миллиондан ортиқ йигит-қиз стартга чиққанлиги Иттифоқимизда физкультура ва спорт ғоят оммавий тус олаётганлигидан далолат беради.

Серқуёш ўлкамизда ҳам физкультурачилар сафи йилдан йилга кенгайиб бормоқда. Ҳозир республикамиз аҳолисининг ҳар уч кишидан бири физкультура ва спортга жалб этилган. Ўлкамизда спортнинг оммавийлигини таъминлаш, ёшларимиз маҳоратини ошириш, машғулотларнинг узлуксиз ўтказилишига эришиш борасида катта муваффақиятлар қўлга киритилмоқда. СССР халқлари VIII Спартакиадасида эришилган ютуқлар ҳам оммавийлик самарасидир. Республикамиз спортчилари биринчи марта команда ҳисобида олтинчи ўринни эгаллаб, жами 39 та медаль — 8 та олтин, 11 та кумуш, 20 та бронза медалига эга бўлишди. Тўрт йил бурун ўтказилган VII Спартакиадада эса ўнинчи ўрин эгалланиб, учта олтин, 4 та кумуш, 8 та бронза медали қўлга киритилган эди.

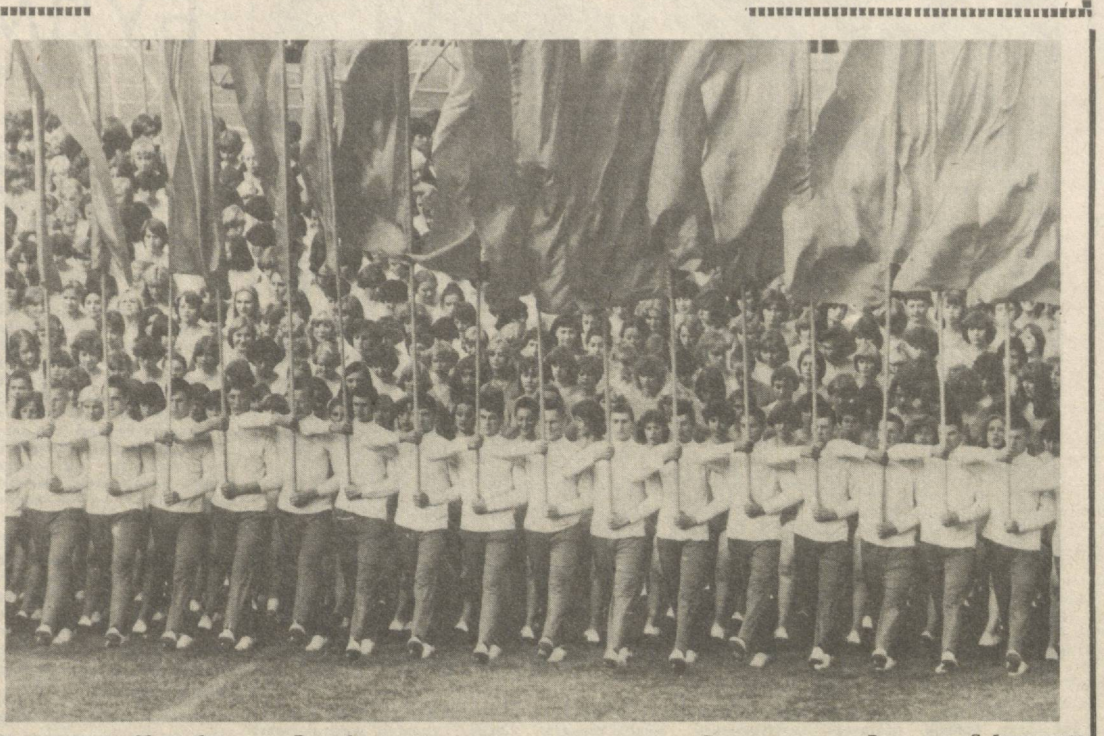

Республикамиз физкультурачилари ўзларининг анъанавий байрамларини сафларини мустаҳкамлаган, маҳоратларини оширган ҳолда кутиб олмоқдалар. Бугунги байрам айёмида физкультурачиларимиз Спартакиада чемпиони номига сазовор бўлган Александр Харлов, Замира Зайцева, Аслан Хадарцев, Арсен Фардзаев Венера Зарипова, Комил Фаткулин, Владимир Шин ва Владимир Собадиревлар номини яна бир бор ҳурмат билан тилга олмоқдалар. Моҳир спортчиларимиз эса бўлажак Олимпиада ўйинларига тайёргарликни бошлаб юбордилар.

Енгил атлетика:

ЖИСМОНИЙ КАМОЛОТ ЙЎЛИДА

Спортнинг севимли ва оммавий турларидан ҳисобланган енгил атлетика республикамизда йил сайин ривожланмоқда. Мазкур тур билан шуғулланиш учун шаҳар-қишлоқларда қулай имкониятлар яратилмоқда. Енгил атлетика пахтакор ўлкада оммавийлашиб бораётганлиги, спортчиларимиз маҳорати ошаётганлиги СССР халқлари VIII Спартакиадаси баҳсларида яққол кўзга ташланди. Вакилларимиз мусобақаларни муваффақиятли ўтказиб, мухлису мутахассисларни қувонтирдилар. Енгил атлетикачиларимиз Ўзбекистон спорти тарихида илк бор кучли олти коллектив сафидан жой олиб, ажойиб натижага эришдилар. Улар жами 854 очко тўплаб, Ўзбекистон спорт делегацияси команда ҳисобидаги мавқеини яхшилашга катта улуш қўшдилар.

Енгил атлетиканинг кам ривожланган турларидан ҳисобланувчи марафонча югуриш мусобақасида қўлга киритилган ютуқлар айниқса таҳсинга лойиқдир. Маълумки марафон Ўзбекистонда кейинги беш йил мобайнида қайта ривож топди. Бу ўринда «Совет Ўзбекистони» газетаси соврини учун марафонча югуриш ва спортча юриш бўйича анъанавий равишда ўтказилаётган республика мусобақалари ўз самарасини берганини айтиб ўтиш керак. Чирчиқ шаҳрида биринчи марта ўтказилган совриндорлик баҳсида бор-йўғи 13 нафаргина йигит-қизнинг стартга чиқишига муваффақ бўлинган эди. Шундан кейин Жиззах, Фарғона, Косонсой ва Шаҳрисабз шаҳарларида ўтказилган мусобақаларда иштирок этган марафончилар сафи юз кишидан ошиб кетди. Уларнинг орасида эндиликда спорт мастерлари, мастерликка номзодлар ва разрядли спортчилар борлиги қувончлидир. Шу йил баҳорда Шаҳрисабзда ўтказилган мусобақада Спартакиадада иштирок этувчи марафончилар сараланган эди. Номзодларимиз Москва мусобақаларида ишончни оқлашди. Югурувчиларимиз умумкоманда ҳисобида биринчи марта 5-ўринни эгаллаб, умумжамғармага ўзларининг қимматли очколарини қўшишди.

Марафончилар баҳси май ойида бўлиб ўтган бўлса, асосий мусобақалар 17—22 июнь кунлари давом этди. Спортчиларимиз енгил атлетиканинг бошқа турларида ҳам бўш келишмади. Улар Спартакиаданинг учта олтин, иккита кумуш, тўртта бронза медалларини қўлга киритдилар. Ўн беш марта республика рекордини янгилаб, икки марта Спартакиада рекорди миқёсидаги натижага эришдилар. Республикамиз спортчилари орасида Спартакиаданинг биринчи чемпиони бўлиш енгил атлетикачилар командасининг капитани Александр Харловга насиб этди. Моҳир спортчи 400 метрга тўсиқлар оша югуришда ғолиблик супасининг юқори поғонасига кўтарилди.

Андижонлик таниқли югурувчи Замира Зайцеванинг муваффақиятлари халқаро майдонларда ҳам маълум. У Европа чемпионатининг совриндори ҳисобланади. Замира югуриш ҳадисини олган 1500 метрли масофада юқори натижа кўрсатди. Марада биринчи бўлиб, Спартакиаданинг катта олтин медалини кўксига тақди. Учинчи олтин медаль республикамиз вакили Наталья Лисовскаяга насиб этди. У ядро ирғитиш бўйича совриндор бўлди. Термизлик Сергей Ловачев 400 метрга югуришда бронза медалига эришган бўлса, бўкалик Александр Парнов лангар билан сакрашда кумуш медалли бўлди.

Кичик Олимпиада миқёсида давом этган Спартакиада баҳсларида совриндор бўлиш ҳар кимга ҳам насиб этмади. Лекин йирик мусобақада иштирок этишни ўзлари учун шараф деб билган спортчиларимиз дақиқалар ва очколар қадрига етишга ҳаракат қилдилар. Омади юришмаганлар ҳам бўлди. Чунончи баландга сакраш бўйича тажрибали спортчиларимиздан Геннадий Белков, моҳир югурувчи, икки марта Европа чемпиони ва жаҳон рекордчиси Светлана Ўлмасоваларга катта умид боғлаган эдик. Лекин улар кутилган натижага эриша олмадилар, тўрт йиллик тайёргарлик эса мухлислар кўз ўнгида зое кетди.

Спартакиада спортчиларимиз учун жисмоний камолот кўриги бўлди. Шу жиҳатдан қараганда қисқа ва ўрта масофаларга югуриш ва улоқтириш бўйича машқларга зўр беришимиз лозимлиги кўзга ташланди. Вакилларимиз енгил атлетиканинг айнан ана шу турларида совринли ўринларга кўтарила олмай, очко олиш билан кифояланишга мажбур бўлдилар. Жумладан юз метрга югурувчи П. Воробьёв учинчи натижа кўрсатган бўлса-да, бу ўринни Нигерия спортчиси билан баҳам кўрганлиги туфайли медалсиз қолди. Унинг командадоши Т. Вилисова эса тўртинчи бўлди. Бутуниттифоқ ёшлар ўйинларининг ғолиби Л. Кирюхина 800 метрга югуришда, М. Сухарева 100 метрга, Т. Зеленцова билан О. Герасимовалар 400 метрга тўсиқлар оша югуришда, В. Черников уч ҳатлаб сакрашда 6—7 ўринларни эгаллаб, очколар келтириш билан умумкоманда мавқеини яхшиладилар, холос.

Хулоса қилиб айтганда, енгил атлетикачиларимизнинг бундан ҳам зиёда натижаларни қўлга киритишлари учун барча имкониятлар бор. Фақат улар билан узлуксиз машғулотлар ўтказишга, маҳоратларини янада оширишга алоҳида эътибор бериш керак. Ана шунда ўзбекистонлик енгил атлетикачилардан бўлажак Олимпиада чемпионлари ва жаҳон рекордчилари етишиб чиқаверади.

А. НОРМУРОДОВ,
Республика спорт комитетининг енгил атлетика бўйича катта тренери.

СОВЕТ КИШИСИНИНГ ФАЗИЛАТИ

ЖАСОРАТ

Газетамизнинг шу йил 6 август сонида ёнғинни ўчиришда жасорат ва мардлик кўрсатгани учун Қорақалпоғистон АССР Ички ишлар министрлиги ёнғиндан муҳофаза қилиш профессионал отрядининг бўлим командири ўртоқ Ўтепберген Қулмоновни «Ёнғинда жасорат кўрсатганлик учун» медали билан мукофотлаш тўғрисидаги Фармон эълон қилинганди. Воқеа бундай бўлган эди.

Хўжайли шаҳрининг ўт ўчирувчиси Ўтепберген Қулмонов ишдан уйига қайтиб келар эди. У қўшни бино ёнида қурилган шийпонли бостирма ёнаётганини тўсатдан кўриб қолди. Ёниб турган уйдан қочиб чиқишга улгурган кекса аёл хонада бемор чол ва унинг кичик набиралари борлигини айтди.

Алангадан уйга киришнинг иложи йўқ эди. Қулмонов деразани бузиб, хонага ўзини ташлади. Қуюқ тутун орасида у қарияни ва икки болани қидириб топди, бир неча секунд ичида уларни кўчага олиб чиқди. Етиб келган врачлар уларга шошилинч ёрдам кўрсатдилар.

ЯНА НОН ҲАҚИДА

БЕБАҲО НЕЪМАТ

Ҳар бир меҳнатнинг ўзига хос самараси бўлганидек, қадр-қиммати ҳам ўзига ярашадир. Ширин нонимизнинг меҳнати ўта захматли ва мураккаб. Нон тарихичи? Зотан, очлик даҳшатлари ҳақида гувоҳлик берувчи адабиёт ва санъат асарлари, тарихий фактлардан асло кўз юмиб бўлмайди.

Планетамизда ҳамон очлик ҳалокати тугатилгани йўқ. Бу ҳалокат қурбонларининг кўпчилиги эса болалар! Ер юзидаги ҳар беш нафар боланинг биттаси 5 ёшга тўлмай очлик туфайли нобуд бўлмоқда! Капиталистик мамлакатларда беш юз миллиондан зиёд болалар ярим очликда кун кечирмоқдалар! Коста-Рикада ҳар юз минг боланинг 26 мингтаси очлик туфайли вафот этаётир.

Бизда ҳамма нарсадан ҳам мўл-кўл неъмат, шубҳасиз, нон! Ҳамма нарсадан азиз, ҳеч нарсага қиёслаб бўлмайдиган нон — Ватанимиз кўрки, муқаддас бойлиги, халқимиз фаровонлигининг кўзгуси! Ноннинг баҳоси ҳаёт билан тенг! Ҳа, ҳаёт билан!

Тўғри бизда нон ҳамма учун етарли. Лекин биз фақат ўзини ўйлайдиган худбинлардан эмасмиз! Шунинг учун нонни қадрлаш, эъзозлаш, асраш учун курашамиз. Лекин, бу борада қилаётган ишимизни кўнгилдагидек, деб бўлмайди. «Гапнинг аччиғи бўлса ҳам, очиғи яхши!» — дейди халқимиз. Очиғини айтганда, айрим кишилар ҳали ноннинг қадрига етмаяпти. Мана, бир мисол. Уйлардаги қотган нонларни чорва молларга едириш инсофданми? Ҳар қандай шароитда ҳам ҳеч кимга нонни чиқитга чиқариш ҳуқуқи берилмаган! Шундай бир ҳисоб-китоб қилайлик. Икки юз минг аҳоли яшайдиган шаҳарда ўрта ҳисоб билан 60 минг оила бор, дейлик. Агар ҳар бир оилада ҳар куни 100 граммдан нон чиқитга чиқарилса, шаҳар бўйича исроф бўлган нон 6 тоннага етади. Бизда бундай шаҳарлар, улардаги хонадонлар қанча?!

Кўпчилик хонадонлар ноннинг суви қочиб қолганлиги учун чиқитга чиқарадилар. Бироқ буюк аллома Ибн Сино инсон ўз саломатлигини ўйласа, ҳар замонда қотган нон ҳам истеъмол этиб туриши лозимлигини маслаҳат берган. Халқимизда яна: «Гўштнинг бир кунлигини, ноннинг уч кунлигини истеъмол қил!» деган гап ҳам бор. Талқон ҳам бундан йигирма-ўттиз йиллар муқаддам дастурхоннинг ўзига хос безаги эди. Бугун эса баъзилар талқон истеъмол қилишни ўзларига ор деб биладилар. Қотган нон, талқонларни ҳам истеъмолга киритиш маълум маънода нон исрофгарчилигининг олдини олади.

Икки оғиз сўз тўй-маъракалар хусусида. Нонни ортиқча сарф қилмаслик учун маҳалла комитети раиси, тўй ёки маърака эгаси, новвойхона ўртасида аниқ шартлашув, маслаҳат поёнига етмагани туфайли бу маросимларда ортиқча даражада нон исроф бўлишига йўл қўйиляпти. Бизнингча, бу камчиликларга қатъий чек қўйиш пайти келди. Тўрт юз, беш юз одам чорлаб ош беришнинг, зиёфат қилишнинг на тўй эгасига, на халққа ва на давлатга ҳеч қандай фойдаси йўқ! Шундай экан, бунга чек қўйиш маҳалла комитетларининг биринчи галдаги вазифаси бўлиши керак. Лекин кўпчилик маҳалла комитетлари бу борада қатъиятсизлик қиляпти.

Институтимизда нонни қадрлаш, асраш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳақида ҳам икки оғиз тўхталиб ўтмоқчиман. Энг аввало биз бу борада студентлар ошхонасида, ётоқхонасида амалий ишга ўтганмиз. Студентлар ошхонада фақат ўз эҳтиёжларига яраша нон оладилар. Агар ошхонамизга кирсангиз, стол устида нон ортиб қолганини кўрмайсиз. Ошпазлар эса суви қочган нонларни санитария қоидаларига амал қилган ҳолда сақлаб, духовкаларда қиздириб, яна қайта студентлар истеъмолига етказиб берадилар.

Биз таълим-тарбия жараёнида бўлажак педагоглар онгига бебаҳо неъмат — нонни эъзозлаш кераклигини сингдириб борамиз. Ҳар бир группа раҳбари нон ҳақида ўз студентлари билан ўқув йили давомида икки-уч марта суҳбат ўтказади. Бундан ташқари ижтимоий фанларнинг ўқитувчилари ўз лекцияларида, семинар машғулотларида нонни қадрлаш ҳақида тўхталиб, бу масаланинг нечоғли ижтимоий аҳамиятга эга эканлигини студентларга тушунтирадилар. Бу борада айниқса, педагогика фанлари кандидати Худойберди Жўраев, тарих фанлари кандидати Тельман Жавлонов, филология фанлари кандидатлари Олим Жўраев ва Ўрол Носиров каби олимларимизнинг ишлари диққатга сазовордир. Улар олиб бораётган ишлар катта тарбиявий аҳамият касб этяпти. Суҳбатлар жараёнида студентларда тежамкорлик хислатини шакллантиришга интиладилар. Бундай хислатнинг сингиши бугун-эрта мактабга бориб таълим-тарбия берадиган ёшлар учун ғоятда зарур.

Нонни қалб қўри билан эъзозлайлик, тежаб-тергайлик, уни бошимизга кўтарайлик!

Б. ЎРИНБОЕВ,
Жиззах Давлат педагогика институтининг ректори, филология фанлари доктори, профессор.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ

1983-84 ўқув йили учун кечки тайёрлов бўлимига

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Тўлиқ ўрта маълумотли илғор ишчилар, колхозчилар ва СССР Қуролли Кучлари сафларидан запасга бўшатилганлар саноат корхоналари, қурилишлар, транспорт ва алоқа ташкилотлари, колхозлар, совхозлар ва ҳарбий қисмлар қўмондонлигининг йўлланмаси бўйича қабул қилинадилар.

Кундузги умумий таълим мактабларини битирганлар мактабни битиргандан сўнг камида бир йиллик узлуксиз иш стажи бўлгандагина қабул қилинадилар. Даволаш ва санитария-профилактика, дорихона, суд-медицина экспертизаси муассасаларининг йўлланмасига кўра фақат беморларни парвариш қилувчи кичик медицина ҳамширалари ҳамда санитаркаларгина камида 2 йиллик стажи (сўнгги бир йил узлуксиз бўлиши шарт) бўлган ҳолларда ўқишга қабул қилинадилар.

Тайёрлов бўлимига йўлланма билан юборилганлар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: ректор номига ариза, кечки тайёрлов бўлимига йўлланма, ўрта маълумоти тўғрисида ҳужжат, характеристика, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, меҳнат дафтарчаси ва унинг корхона раҳбари томонидан тасдиқланган нусхаси.

Ҳарбий билет ёки рўйхатдан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ва паспорт шахсан кўрсатилади.

Кечки тайёрлов бўлимига аризалар 10 сентябргача қабул қилинади.

Машғулотлар — 1 октябрдан бошланади.

Кечки тайёрлов бўлимига суҳбат ўтказиш йўли билан қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 10 ой.

Тингловчилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 109-алоқа бўлими, 10-ётоқхона (10, 28-автобуслар; 15-трамвайнинг «Медиклар шаҳарчаси» бекати).

●

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги

РЕСПУБЛИКА СТЕНОГРАФИЯ ВА МАШИНАДА ЁЗУВ КУРСИ

Кундузги ва кечки бўлимга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Курслар ўзбек ва рус тилларида ҳозирги замон иш юритиш асослари билимини эгаллаган секретарь-стенографистка ва машинисткаларни тайёрлайди.

Курсларга ўқувчилар бир йилда икки марта қабул қилинади:

ИЮЛЬ-АВГУСТДА

Машғулотлар 1 сентябрда бошланади;

ДЕКАБРЬ-ЯНВАРДА

Машғулотлар 1 февралдан бошланади.

Маълумотлар олиш учун ҳар куни соат 10.00дан 19.00 гача ушбу адресга мурожаат этилсин: 700003, Тошкент шаҳри Олмазор кўчаси, 174 уй, Бешёғоч (Комсомол кўли ёнгинасида). Телефон 44-30-61.

Ўзбекистон Кўрлар жамияти Марказий правлениеси Президиуми Кўрлар жамиятига қарашли Қўқон ишлаб чиқариш корхонасининг бош инженери А. Н. Исоқовга отаси

Назиржон ИСОҚОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Давлат банкининг Ўзбекистон республика контораси правлениеси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари Тошкент учёт-кредит техникуми директори Ш. Абдуллаевга отаси

Абдулла ОРИПОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ЯХШИ ҲОРДИҚ — ТАНГА ОЗИҚ

ТЎДАКЎЛ ОРОМГОҲИ

Ёзнинг жазирама кунларида мусаффо сув танга малҳамдек ёқади, ором бағишлайди. Бухоро ва Навоий областлари чегарасида мавжланиб ётган Тўдакўл сув ҳавзаси одамларга ҳузур бахш этадиган гўша ҳисобланади. Бухоро область партия комитети ташаббуси билан Тўдакўлнинг қуйи соҳилида ёзги дам олиш зонаси ташкил этилди. Бу ерда дам олувчиларга барча қулайлик яратилган. Чўмилиш жойлари тартибга солинди. Территория ободонлаштирилиб, манзарали дарахтлар, анвойи гуллар экилди. Оромгоҳда болалар майдончаси ҳам бўлиб, унда турли аттракцион ўйинлар ўтказиляпти. «Бухарагазпромстрой» трести бу ерда ўз ишчи ва хизматчилари учун замонавий профилакторий очди. Унда трестнинг олис шаҳар ва районларда ишлаётган қурилиш-монтаж ташкилотлари ходимлари мириқиб ҳордиқ чиқаришяпти. Улар орасида Ноқоратупроқ зонадан, узоқ Сибирь қурилишларидан, Газли, Қоровулбозор, Муборак ҳамда мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидан келган бунёдкорлар ҳам бор. Трест шинам коттежлар қурилишини давом эттирмоқда. Келгусида Тўдакўл соҳилида 640 ўринли пионерлар лагери, маданият ва истироҳат боғи, қуёш нури ва мовий кўлнинг мусаффо ҳавоси ёрдамида баъзи касалликлар муолажа қилинадиган шифохоналар барпо этиш кўзда тутилмоқда.

— Бу ерда корхона, ташкилот ва муассасалар буюртмаси асосида иш олиб борадиган махсус қурилиш-монтаж бошқармаси ташкил этишни планлаштиряпмиз, — деди область ижроия комитетининг санаторийлар ва соғломлаштириш муассасалари қурилиши бошқармасининг бошлиғи М. Ғуломов. — Тўдакўл дам олиш зонаси меҳнаткашлар мириқиб ҳордиқ чиқарадиган ва соғлиқларини мустаҳкамлайдиган улкан оромгоҳга айланади.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ахборот

ОЛҚИШЛАНГАН АНСАМБЛЬ

✦ Булунғур районидаги «Красногвардейский» совхози маданият уйи қошида «Навбаҳор» эстрада ансамбли ташкил этилган эди. Б. Тўрақулов раҳбарлик қилаётган коллектив репертуаридан ўрин олган «Бари гал», «Хоразм лазгиси», «Муҳаббат вальси» сингари куй-қўшиқлар эстрада шинавандалари томонидан олқишлар билан кутиб олинмоқда.

Х. ҲАМРОЕВ.

ОМАД КУЛИБ БОҚҚАНДА...

✦ Хива районидаги Огаҳий номли колхоз аъзоси Б. Ҳакимов қўшни Тошовуз шаҳрига меҳмон бўлиб борганида 6 дона спринт лотереяси сотиб олган эди. Унинг КЛ 19194 номерли билетига «ГАЗ-24» маркали «Волга» автомашинаси ютуғи чиқди.

✦ Бувайда район газлаштириш идорасининг ходими Р. Ҳамралиев ДОСААФнинг 051-180533 рақамли 1983 йил биринчи чиқарилиши лотерея билетига «Жигули» енгил автомашинаси ютди.

Қ. ТУРСУНОВ,
А. САФОЕВ.

Ишчиларга совға

✦ Боғдорчилик ва узумчиликка ихтисослашган Наманган районидаги «Самарқанд» совхози меҳнат аҳлининг турмуш фаровонлиги йил сайин яхшиланиб бормоқда. Яқинда совхоз ишчилари учун 6 та турар-жой биноси қуриб битказилди. Шунингдек, совхоз марказида яқинда фойдаланишга топширилган шифохона хизматидан ҳам кўпчилик мамнун бўлмоқда.

А. РАҲИМОВ.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

Телевидение

13 АВГУСТ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ўсмирлар ижоди. 10.10 — Спортлото. 10.20 — Ота-оналар, Сизлар учун. 10.50 — Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик. 11.20 — Озод Конго тупроғида. 11.50 — Сароб. Бадиий фильм. 3-серия. 12.55 — Москвичка. 14.10 — Мультфильмлар. 14.40 — Камалак. 15.15 — Дунё воқеалари. 15.30 — Дўстларимиз чеҳраси. 16.15 — Бугун — Физкультурачилар куни. 16.25 — Енгил атлетика бўйича жаҳон чемпионати. 17.05 — Мўъжизасиз мўъжизалар. 18.10 — Сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов суҳбати. 18.40 — Концерт. 19.55 — Биз сиз билан қаердадир учрашганмиз. Кинокомедия. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. Спартак — Динамо. 22.45 — Фильм-концерт.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.30 — Командир. Бадиий фильм. 5- ва 6-сериялар. 11.55 — Тонгги почта. 12.25 — Илмий-оммабоп фильмлар. 13.00 — Концерт. 14.25— Олам кинокамера кўзгусида. 15.40 — Достоевский расмлари. 16.00 — Музикали киоск. 16.30 — Ҳужжатли фильм. 17.35 — Ленинград телевидениесининг программаси. 19.05 — Бугун кечқурун ёшлар учун кўрсатув. 20.15 — Халқаро обзор. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.00 — А. Чехов. Чорбоғдаги турмуш. 23.25 —Ҳужжатли фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Телевизион миниатюралар театри. 10.55 — Болалар учун фильм. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00—Спорт, спорт, спорт. 13.45 — Иккинчи истеъдод. 15.05 — Тошкентнинг 2000 йиллигига. 18.30—Мультипанорама. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — СССР Давлат мукофотига номзодлар. Баҳодир Жалолов. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Аёл қалби наволари. 21.30 — Время. 22.00 — Яйловларнинг янги ҳаёти. 22.20 — Эртага премьера. 9.00 — Душанба кўрсатувлари.

14 АВГУСТ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Будильник. 10.10 —Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.55 — Тонгги почта. 12.25 — Совет тупроғидаги учрашувлар. 12.40 —Қишлоқ янгиликлари. 13.40 — Музикали киоск. 14.10 — Бувисининг набираси. Бадиий фильм. 15.30— Саёҳатчилар клуби. 16.30 — Енгил атлетика бўйича жаҳон чемпионати. 17.15 — Бугун — Қурувчилар куни. 17.45 —Хатларингиз асосида. 18.30 —Халқаро панорама. 19.15 — Мультфильмлар. 19.50 — Ўлик жонлар. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 —Уч карта. 23.20 — Футбол шарҳи. 23.50 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.50 —Мультфильм. 10.10 — Концерт. 10.45 —Енгил атлетика бўйича жаҳон чемпионати. 11.30 — Ҳайвонот оламида. 12.30 — Кинопанорама. 14.00 — Юрак операцияси. Спектакль. 15.40 —Спидвей бўйича жаҳон чемпионати. 16.05 — Илк қувончлар. Бадиий фильм. 7-серия. 17.30 — Ерда, самода ва денгизда. 18.00 — Ғолиблар. Фронтдош дўстлар клуби. Курск жанги қатнашчиларининг учрашуви. 19.30 — Концерт. 20.00 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 21.15 — Илмий-оммабоп фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қўшнилар. Бадиий фильм. 23.10 — Ҳужжатли фильм. 23.20 — Р. Вагнер. Тристан ва Изолда.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 Баҳс. 11.15 — Бирга бўлсак ҳаммамиз. 11.45— Тўйлар муборак. Бадиий фильм. 12.50 — Ўқитувчилар, Сизлар учун. 13.20 — Концерт. 14.05 — Реклама. 18.30 —Қўғирчоқ фильм. 18.40 — Болалар учун концерт. 19.10 —Бугун — Қурувчилар куни. 19.45 — Телеминиатюралар театри. 20.30 — Ахборот. 20.50—Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Кўпик. Кинокомедия.

9.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

Радио

13 АВГУСТ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Концерт. 9.30 — Ёшлик. 10.15 — Гулшан. 11.30 — Яллалар. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Хатларингизни ўқиб... 14.00 — Табаррук замин. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 18.30 — Спорт программаси. 19.25 — Ёшлик. 20.50 — Тинчлик ва бунёдкорлик йўлидан. 21.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 —Халқ талантлари ижро этади. 24.00 — Хайрли тун.

14 АВГУСТ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Севги қўшиқлари. 9.15 — Табассум. 11.30 — Лазги ансамбли ижро этади. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Қурувчилар, Сизлар учун. 14.00 — Табаррук замин. 15.40 — Театр микрофон олдида. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 18.30 — Дўстларимиз эстрадаси. 19.25 — Ёшлик. 20.50 — Фан уфқлари. 21.00— Концерт. 22.30 — Концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

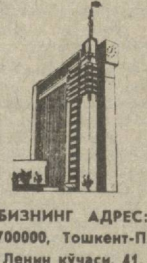

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000, Тошкент-П.
Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

Р. 06396. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 185. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15